

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

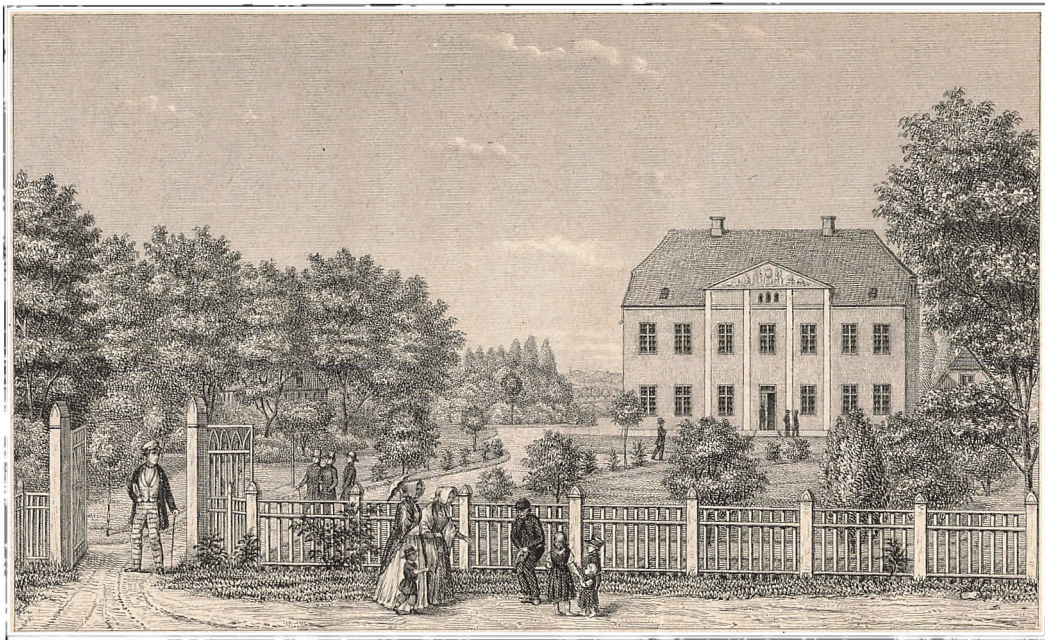
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Seminariumet i Skaerup.

1853.

Historiske Efterretninger

om

det kongelige

Skolelærer - Seminarium

i Skaarup i Fyen

i Tidsrummet 1803-1853.

i A n l e d n i n g

af

Seminariets Halvhundredaars-Fest d. 5 Oct. 1853

udgivne af

J. Schurmann,

Seminariets Forstander og 1ste Lærer,
Sognepræst for Skaarup Menighed.

Odense.

M. C. Hempels Bogtrykkeri.

I indeværende Aar vil et halvt Aarhundrede være forløbet siden Skaarup Seminariums første Stiftelse. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har bifaldet, at der holdes en Festlighed ved Seminariet i denne Anledning, og at der, tillige som Indbydelsesskrift til denne, udgives en historisk Beretning om Lærcaustaltens Virksomhed i den Tid, i hvilken den har bestaaet. Seminarlets Direction har berammet den 5 October til Festens Dag, med Hensyn til, at Seminarlet i sin Tid netop paa den Dag begyndte sin Virksomhed.

Nærværende lille Skrift har saaledes en historisk Foranledning og en bestemt Opgave. Saa ubetydeligt det ogsaa er, har dog dets Affattelse været forbunden med nogen Vanskelighed, især paa Grund af, at Seminarlet aldeles ikke er i Besiddelse af Archivsager fra dets ældre Periode, med Undtagelse af 4 Dimissionsprotocoller, der endda ikke ere ganske fuldstændige. Da Fremstillingen kun ved Hjælp af en Mængde enkelte Oplysninger kunde blive nogenlunde tilfredsstillende, har dette Savn været temmelig føleligt, og det har ikke villet lykkes at faae det ganske afhjulpet. Efterretningerne fra hin Tid have maattet søges paa forskjellige Steder: deels i det forrige danske Cancellies Archiv i Kjøbenhavn, deels i Blisearchivet i Odense, deels i trykte Skrifter, deels endelig ad privat Vel. Her paa Stedet er nu Ingen meer tilbage af dem, som fra først af havde staaet i Forhold til Seminarlet, eller kjendt

noie til det i dets ældste Skikkelse. Derimod have adskillige af Seminariets forhenværende Elever, der nu ere ansatte som Lærere her i Stiftet, efter Anmodning havt den Godhed at meddele nogle, meest personalhistoriske Oplysninger, hvorved det er blevet muligt at udfylde en Deel af det Manglende, bl. a. i Dimittendlisten for 1813-15. For disse Meddelelser aflægger jeg herved min Tak, saavelsom for den Bistand, som tvende af mine Medlærere, Dhr. Meier og Trahn, velvilligen have ydet mig ved Eftersøgningen af savnede Oplysninger.

Da Skriftet nærmest er at opfatte som en fra Seminariets Side aflagt Beretning om dets hidtilværende Vilkaar og Virken, synes det hermed retfærdiggjort, at Fremstillingen har holdt sig temmelig strængt til sin Gjenstand, og heelt igjennem søgt at bevare en reen historisk Charakter. Hvis man muelligen paa den ene Side vil savne Eet eller Andet, paa den anden Side ansee Noget for overflødig, da vil dog det Første i alt Fald neppe være af Betydenhed, og det Sidste uden Tvivl befindes at kunne have nogen Interesse for den Kreds, i hvilken denne lille Bog maa vente sine fleste Læsere. Og hermed være den anbefalet til velvillig Modtagelse, med det Ønske, at den maa være i Stand til at give et nogenlunde anskueligt Billede af den Virken, som, mens Tider og Personer have skiftet, her er bleven fortsat gjennem en saa lang Række af Aar.

Skaarup i September 1853.

J. Schurmann.

I.

Skaarup Seminariums Oprettelse tilhører en Tid, som her i Danmark i det Hele udmærkede sig ved en dygtig og kraftig Stræben og ved mange derved fremkaldte gavnlige Foranstaltninger. De Gamle iblandt os omtale endnu med levende Interesse Aarhundredets Begyndelse, der baade ved sig selv og i Forbindelse med attende Aarhundredes Slutning kom til at danne et betydningsfuldt Afsnit i vort Lands Historie, paa hvilket ogsaa den nulevende Slægt bør see tilbage med Erkjendtlighed; og det bør altid erindres med Glæde og Tak som Noget, der paa mange Maader er kommet Efterslægten til Gode, at vort Fædreland i hiin Tid, skjøndt ikke uberørt af de Begivenheder, som dengang rystede Verden, dog i sit Indre gik Reformens stille, velberegne og sikre Vei, idet Regjering og Folk syntes at dele med hinanden baade Erkjendelsen af Manglerne ved de daværende Tilstande og Ønsket om gennem en jevn Beredelse at bane Indgang for det Nye og Bedre. Dette gjælder fornemmelig i Henseende til de Forhold, der staae nærmest i Forbindelse med vort nærværende Æmne, nemlig Landboforholdene og navnlig Bondestandens Stilling i Samfundet; det var her gennem en Række af retfærdige Love og vise Foranstaltninger, at Landets Styrelse arbejdede hen imod det Maal, som den havde foresat sig; „at den frie Bonde kunde vorde kjæk og oplyst, flittig og god, hæderlig Borger, lykkelig.“ Vi ere her i Danmark vante til at knytte Erindringen om hiin Tid og disse dens hæderlige Bestræbelser til Frederik

den Sjettes Navn. Og det er kun historisk Retfærdighed; thi hans personlige og kraftige Deeltagelse i Regjeringen som daværende Kronprinds satte ham istand til, som der blev sunget ved hans Grav, „at øve Kongedaad før Kongear“; og, Saameget der ogsaa skyldes de dygtige og fædrelandsksindede Mænd, der udgjorde Kongens Raad, saa er det dog vist, at Kronprinds Frederik ved sin levende Interesse og sin bestemte Villie støttede og fræmmede de gavnlige Reformers Sag mere end nogen Anden, ligesom han i sit hele Liv vedblev at virke derfor.

Det er ikke uden Grund, at vi pege tilbage paa disse almindeligere Forhold, idet vi her skulle meddele nogle historiske Efterretninger om en enkelt af de Stiftelser, som stamme fra hiin Tid. De foran berørte mere omfattende Bestræbelser staae nemlig i meget nær Forbindelse med det, som dengang foretoges til Folkeoplysnings Fremme og til Skolevæsenets Forbedring. Det blev fra Regjeringens Side meget tidlig og meget bestemt erkjendt, at Omsorgen for at gjøre Almuen deelagtig i sand Oplysnings Goder burde gaae Haand i Haand med Bestræbelsen for at sikkre den en lykkeligere og friere udvortes Stilling; og Almueunderviisningens Forbedring var derfor strax fra Begyndelsen af Gjenstand for særlig Opmærksomhed. Det blev ligeledes erkjendt, at det til dette Øiemeds sikkre og varige Opnaaelse allerførst var fornødent at skaffe duelige Lærere i tilstrækkeligt Antal, og at man derfor maatte være betænkt paa andre Anstalter til vordende Læreres Dannelse, end den tidligere Tid havde kjendt. Om begge Dele vidner Nedsættelsen af Commissionen for Almueskolevæsenet i 1789, til hvis Hverv det ogsaa hørte at udkaste Plan til Oprettelse af et Skolelærer-Seminarium, der ogsaa allerede 2 Aar efter traadte i Virksomhed paa Blaagaard. Hvad der saaledes var begyndt, fortsattes i de følgende Aar, og Regjeringen

understøttedes i denne Henseende af forskjellige private Mænds imødekommende Iver. Efterhaanden fremstode saadanne Læreanstalter i Rigets forskjellige Provindser, og saaledes oprettedes da ogsaa Skaarup Seminarium i Aaret 1803.

Dr. P. A. Wedel var dengang Sognepræst i Skaarup, og vort Seminariums Stiftelse skyldes fornemmelig denne Mands Lyst og Iver for Sagen. Allerede tidligere havde han i Erkjendelsen af det daværende Skolevæsens ringe Tilstand fundet en Opfordring til at overveie, hvorledes han muligen ved personlig Virksomhed og med indskrænkede Midler kunde bidrage Noget til dets Forbedring; og, efterat Boisens Plan til det Vesterborgske Seminarium (1801) var bleven bekjendt, idet samme efter kgl. Befaling var gjennem det danske Cancellie tilsendt samtlige Stiftsøvrigheder, „paa det at disse kunde undersøge, om og hvorvidt bemeldte Plan paa flere Steder i Landet kunde være anvendelig“, følte Wedel sig saaledes tiltalt af denne, at han i Løbet af det følgende Aar efter gjentagen Overveielse udarbejdede en udførlig Plan til Oprettelsen af et Seminarium i Skaarup, hvori han i det Hele sluttede sig temmelig nøie til hiin. Under 25 Sept. 1802 indsendte han denne Plan gjennem Fyens Stiftsøvrighed til Cancelliet, som tiltraadte Stiftsøvrighedens Anbefaling af Sagen, og under 20 Mai 1803 nedlagde allerunderdanigst Forestilling desangaaende, hvorved blev indstillet: „at Dr. Wedels Plan maatte nyde Hs. Majestæts allerhøieste Bifald, samt at Seminariets Direction maatte beskikkes i Overeensstemmelse med den i Planen indeholdne Antydning. Efterat Kongen u. 27 Mai havde bifaldet denne Indstilling, udfærdigedes under 3 Juni 1803 følgende allerh. Rescript til det nye Seminariums Direction: *)

*) Efter Originalen i Odense Bispearchiv.

„Christian den syvende, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers etc.

Vor synderlig Bevaagenhed! Vi have allernaadigst ladet os foredrage den fra Eder, Os elskelige Stiftamtmand, Kammerherre Poul Rosenørn Gersdorff og Biskop Doctor Bloch, til Vort danske Cancellie indsendte, af Sognepræsten for Skaarup Menighed i Fyen, Doctor philosophiæ Peder August Wedel, forfattede Plan til et Skolelærerseminariums Oprettelse sammesteds, i Overeensstemmelse med det allernaadigst approberede Reglement for det Vesterborgske Skolelærerseminarium i Vort Land Lolland, tilligemed den af Stiftet derover afgivne Betænkning. Og give Vi Eder hermed tilkjende, at Vi, efter de os derhos allerunderdanigst foredragne Omstændigheder, allernaadigst ville have fornævnte, af Sognepræsten for Skaarup Menighed, Dr. ph. Wedel, forfattede og herhos vedhæftede Plan til et Skolelærerseminariums Oprettelse sammesteds herved approberet. Og ville vi derhos allernaadigst overdrage Directionen for dette Seminarium til Stiftamtmanden og Biskoppen over Fyens Stift, samt til Dig, Os elskelig Etatsraad og Landsdommer Hans Kofoed. Derefter I Eder allerunderdanigst have at rette og Vedkommende saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende Eder Gud! Skrevet paa Vort kongelige Residentsslot Frederiksberg den 3 Juni 1803.

Under Vor Kongelige Haand og Seigl.

Christian R.

(L. S.)

Moltke.

Colbjørnsen. Reiersen. Feddersen. Bülow. Mourad.

Lassen.

Til Stiftamtmand Hr. Kammerherre Poul Rosenørn Gersdorff, Doctor theologiæ Hr. Tønne Bloch,

samt Etatsraad og Landsdommer Hans Kofoed, angaaende Approbation paa den af Sognepræsten i Skaarup, Dr. phil. Wedel, forfattede Plan til et Skolelærerseminaries Oprettelse sammesteds.“

Følgende er den vedhæftede og approberede

Plan.

„§ 1. Antallet paa de Personer, som i dette Seminario skulle dannes til duelige Skolelærere, maa ikke overstige 8.

§ 2. De bør udvælges af Bondestanden (og have fyldt deres 18 Aar, førend de modtages). Seminariets første Lærer bør i Directionens Overværelse undersøge, om Subjectet kan læse med Fornuft, skrive en god læselig Haand, regne idetmindste de 4 Species med Brøk, og gjøre Rede for Religionens vigtigste Sandheder; dog bør de Personer, som ellers ere vel oplagte, kunne antages, uagtet de i Hensyn til de nævnte Kundskaber i Regning og Skrivning maatte være noget tilbage. Et halvt Aar før deres Modtagelse indgive de en af dem udarbejdet Ansøgning om at vorde indlemmede i Seminaristernes Antal, og med denne Ansøgning følger Sognepræstens Attest om den vedkommende Persons Alder, Opførsel, Skolegang og Maaden, paa hvilken han hidtil er bleven underviist.

§ 3. Hvert 3die Aar i Begyndelsen af Juli Maaned antages 8 nye i de dimitteredes Sted, da Indretningen ikke tillader at dimittere visse Seminarister aarlig. Deres Prøvetid er som paa det Vesterborgske Seminario.

§ 4. De samme Friheder og Rettigheder, som Seminaristerne paa Blaagaard og Trolleborg ere i Besiddelse af, forundes allernaadigst ogsaa de Subjecter, som skulle dannes paa dette Seminario. („Saasnaart en Yngling er kjendt duelig til at deeltage i Underviisningen ved Semi-

nariet, er han fritagen for at tjene enten som Soldat eller Matros; dog udslettes han ei af Militærrullen, førend han ved sin Udgang af Seminariet kan ved sit Skudsmaal bevise, at han er duelig til Skoleembedet. Naar han med dette Skudsmaal forlader Seminariet, har han fortrinlig Ret til Befordring fremfor alle Andre, som ei ere underviste ved noget Seminarium eller der have taget Examen, og efter sammes Udfald erholdt Attest om Duelighed.“)

§ 5. Da Seminaristerne vælges af Bondestanden, forstaaer det sig selv, at deres Klædedragt ikke bør være forskjellig fra den her paa Egnen almindelige og daglig brugelige. Dog bør Orden og Røenlighed i Paaklædningen nøie paasees. Seminaristerne bør hoo saa nær Seminariet som mueligt; dog skal det derfor ikke være dem formeent, som have deres faste Opholdssted i en af de Seminariet nærmest liggende Byer, at forblive der tilhuse, naar de kun til bestemte Tider møde ved Underviisningen. For de længere Fraværendes Logis og Kost bør derimod Directørerne eller Lærerne sørge. Dog formodes ikke, at dette for det Første skulde blive Tilfældet.

§ 6. Et rummeligt Værelse i en af Præstegaardens Sidebygninger istandsættes og vedligeholdes af Dr. Wedøel, uden Vederlag, til Underviisningsstue for Seminaristerne. I Præstegaardens Hauge kunne Seminaristerne faae den fornødne practiske Underviisning i Hagedyrkning. Dog forbeholder Dr. W. sig de derved frembragte Frugter, da Haugen ei er af nogen betydelig Størrelse. Brænde, Lys, Skrivematerialier og Bøger til Seminariet anskaffer han for egen Regning, om forlanges (eller mod Godtgjørelse af 30 Rdl., tilst. v. Canc. Skr. 4 Juni s. A.)

§ 7. Da Dr. W. er eneste Lærer og tilbyder sin Tjeneste uden Løn, bortfalde alle Bekostninger i denne

Henseende fra Regjeringens Side. Forat give Seminari-sterne praclisk Underviisning i Haugedyrkning, tilbyder han sig een eller tvende Gange ugentlig at anlage og af cgen Kasse at lønne en i Nærheden boende simpel, men dog kyndig Gartner. Underviisningen i Musik og Sang har Kirkens særdeles duelige Organist paataget sig, uden derfor at fordre Betaling. Om Vinteren anvendes her til 2, om Sommeren 3 Timer hver Løvedag Eftermiddag.

§ 8. Seminariets Ferier bestemmes til 14 Dage i Paasken og ligesaa mange Dage i Juletiden. Skulde derimod uventede nødvendige Forretninger kalde Seminariets Lærer eet eller andetsteds hen, enten i eller uden Provindsen, i en Tid af 14 Dage cl. 3 Uger, forbeholder han sig Frihed til — efter at have anmeldt det for Stiftets høie Øvrighed — saalænge at give Ferier paa Seminariet, imod at han igjen ved Hjemkomsten opretter det Forsømte ved at læse flere Timer dagligt, eller afkorte de her bestemte Ferier. Fire Uger i Høsten op-hører al Underviisning paa Seminariet. Men da Høsten begynder underliden før eller sildigere end August Maa-ned, udbeder han sig Tilladelse til derefter at bestemme Ferjerne.

§ 9. Da dette Seminarium, ligesom andre lignende, har til Hensigt at danne duelige Skolelærere for Almuen, følger det af sig selv, at alle de Videnskaber, som her foredrages og læres, svare til denne Bestemmelse. Alle andre forbigaacs som unyttige og tidsspildende.

§ 10. De Videnskaber, hvori der gives Underviisning paa dette Seminarium ere derfor følgende:

Sjælelære, Moral, Religion og Katechetik.

Læsning, Skrivning, Regning og Begyndelsesgrundene af Geometrien.

Dansk Sproglære, Naturhistorie, Naturlære, det Vig-tigste af Fædrelandets og den bibelske Historie,

samt en kort Udsigt over den almindelige Verdenshistorie og Geographi.

§ 11. Underviisningstimerne paa Seminariet ere dagligt 5, tvende om Formiddagen fra 10-12 og trende om Eftermiddagen fra 3-6 — Løverdags Eftermiddag undtagen. Skulde uopsættelige Embedsforretninger een eller anden Gang afbryde Underviisningen i disse Timer, skal Læreren dog sørge for, at Seminaristerne blive sysselsatte imidlertid paa en dem gavnlig Maade.

§ 12. Da dette Seminarium har kun een Lærer, kan ogsaa kun een Klasse af Disciple finde Sted, da Underviisningen ved at deles mellem Flere ellers vilde blive mindre tilstrækkelig og gavnlig. Hvert Aar oversættes derfor alle 8 Seminarister i en ny Klasse, og Underviisningen indrettes derefter. Seminariets eneste Lærer underviser derfor alene i alle de Videnskaber, hvori Underviisning finder Sted der — Havedyrkning og Musik undtagne. Dog vil han ikke derfor unddrage Seminaristerne Tilsyn, naar disse Videnskaber bibringes dem.

§ 13. I Underviisningen paa Seminariet ønsker Dr. W., at saa mange af hans egne og Menighedens Børn — især Confirmanderne — maatte deeltage, som bekvemmelig kan skee, uden Skade for Seminaristerne.

§ 14. De Videnskaber, hvori der gives Underviisning paa Seminariet, foredrages paa esterskrevne Tid og Maade:

1ste Aar. Om Formiddagen:

Fra 10-11 foredrages Indledningen i Religion og Moral efter den indførte Lærebog, i det første halve Aar; og i den sidste halve Deel af Aaret: Sjælelæren. Ved at gennemgaae Lærebogen for Seminaristerne første Gang, hvilket skeer indenad, efter den erotematiske Methode, lader Læreren Enhver oplæse sit Stykke og søger, foruden at indprente dem rigtige Læseregler, ogsaa at gjøre

dem opmærksomme paa saadanne der forekommende Ord, som trænge til Forklaring. Ved at give denne, venter han at kunne gjøre dem uformærkt bekendte med de vigtigste ontologiske Definitioner og Sætninger, og derved beredes de til med stor Nytte at kunne deeltage i Underviisningen i Psychologien.

Fra 11-12 foredrages den almindelige Verdenshistorie i en synkronistisk Orden; dog bliver Fædrelandets og den bibelske Historie de Dele af denne, som Læreren udførligst foredrager. Hver 3die eller 4de Time bruges — efter Pensummets Størrelse — til at dictere et kort Udtog af, hvad der foredrages i disse 2de Formiddagstimer, hvilket corrigeres i Skrivetimen.

Om Eftermiddagen:

Fra 3-4 undervises i Skjønsskrivning det første halve Aar, da det ikke er at formode, at Subjecter, som lages af Bondestanden, have bragt det synderlig vidt i denne Kunst. Den øvrige Tid af Aaret bruges til at dictere Seminaristerne de vigtigste ortographiske og syntaktiske Regler for Modersmaalet, eller en dansk Sproglære.

Fra 4-5 Regning.

Fra 5-6 Naturhistorie om Sommeren og Naturlæren i Vinterhalvaaret. Ved Underviisningen i Botanikken vil Læreren 1-2 Gange ugentlig gjøre Seminaristerne bekendte med de vigtigste Planter. Ved at tale om det menneskelige Legeme (Somatologien) indprentes Seminaristerne tillige de vigtigste diætiske Regler. Ligesom ved Religion og Historie, saaledes gjøres der og Udtog heraf efter Dictat; hver 3die eller 4de Time bruges hertil. I den sidste Deel corrigeres Seminaristernes Arbeide.

§ 15. 2det Aar. Om Formiddagen:

Fra 10-11 fortsættes Underviisningen i Religion og Moral, saaledes som disse ere grundede paa Biblen og Jesu Taler. Med Underviisningen heri forenes ogsaa

Katechetikken. Den halve Deel af denne Time er derfor indviet til det theoretiske, og den anden halve til det praktiske Foredrag.

Fra 11-12 foredrages Fædrelandshistorien. Denne foredrages nu ei længere i nogen systematisk sammenhængende Orden; men der vælges saadanne Begivenheder, som karakterisere dem, der have deeltaget i og forårsaget disse, som gode og ædle Mænd. Ligesom forrige Aar vedblive Seminaristerne at gjøre Udvalg af det Foredragne paa samme Tid og Maade. Een Time om Ugen lader Læreren Seminaristerne fortælle een eller anden saadan Begivenhed, hvilken om Eftermiddagen i Skrivetimen skriftligt gjentages.

Om Eftermiddagen:

Fra 3-4

— 4-5

— 5-6 udarbeides i de 3 første Maanedør de Videnskaber skriftligt, som ere lærte det første Aar. Efter Arbeidets Størrelse rettes og recenseret dette hver 4de eller 5te Dag. De øvrige 9 Maanedør anvendes som forrige Aar — Timerne fra 3-4 til at fortsætte, videre udvikle og udføre Reglerne for den danske Sproglære;

4-5 til Underviisning i Geometriens første Grunde og til i Hovedet at gjøre de i det daglige Liv meest forefaldende Beregninger.

5-6 fortsættes Naturhistorien og Naturlæren paa samme Maade som forrige Aar.

§ 16. Det 3die Aar bruges deels til at udarbejde de Videnskaber skriftligt, som ere foredragne det andet Aar, samt hvad der maatte i denne Henseende være tilbage fra 1ste Aar af; deels til at øve Seminaristerne i Didaktikken. Til den Ende skal altid den halve Deel — under Lærerens Tilsyn og Veiledning — undervise Sognets Børn i alle de Videnskaber, som de selv have lært, og

som bør foredrages i en velindrettet Almueskole, medens den 2den halve Deel er sysselsat med skriftlige Udarbejdelser. Naar de katechisere med Børnene, bør de først udarbejde denne Katechisation og underkaste den Læreren Bedømmelse. Hver Søndag, naar der katechiseres, og de tilsiges, bør de møde i Kirken. I det sidste Aar kunde det tillades een af Seminaristerne, undertiden at forestaae Sungen ved Gudstjenesten, med Degnens Samtykke, og ligeledes burde disse undertiden offentligt katechisere for Sognets Ungdom i Kirken.

§ 17. Fjorten Dage før Ferierne indtræffe, bør Læreren kortelig gjentage, hvad han siden sidste Ferie har gjønmengaaet. Dette bør Seminaristerne i Fritiden søge at indprente dybere i Hukommelsen.

§ 18. I Naturhistorien bør Læreren indskrænke sig til de meest bekjendte Mineralier o. s. v. Naturlæren bør meest have til Hensigt at udrydde Overtro og de deraf kommende skadelige Følger. Ved Naturlæren afhandler Læreren ogsaa den Behandlingsmaade, som bør gives dem, der ved pludselige ulykkelige Tilfælde staae i Fare for at miste Livet. Ved Moralen giver Læreren Seminaristerne en saare kort Udsigt over en Landmands Pligter og Rettigheder i den danske Stat. I det 1ste Underviisningsaar bruger Læreren meest den sokratiske dialogiske Methode og giver da tillige Regler for denne; i de 2 følgende Aar derimod meest den katechetiske.

§ 19. Naar denne Underviisningsanstalt er allernaadigst approberet og derpaa organiseret, paaligger det Dr. W., at gjøre Forslag til en Industri-Anstalt.

§ 20. Til Efterlevelse af Seminaristerne og andre Vedkommende skal Læreren, paa Directionens Approbation, forfatte Love, der bestemme disses Pligter og Rettigheder, Klædedragt, Oeconomi o. s. v.

(§ 21. Om Directionen.)

§ 22. Saaledes som det Vesterborgske Seminariums Reglement bestemmer i Henseende til de Seminarister, som ei ere befordrede, hvorledes disse hvert Fjerdingaar bør indsende til Institutet en Afhandling over een eller anden Materie, saaledes bør ogsaa de fra dette Seminarium Dimitterede forholde sig. Ved at ansøge om Skoleembeder komme deres indsendte Afhandlinger tillige med den dem ved Dimissionen fra Semin. givne Charakteer i Betragtning.

§ 23. Seminaristerne bør staae i nøie Forbindelse med Seminariet og dets Lærer. Ved Correspondance og personlig Tilstedeværelse ved Examina bør de give Directionen Efterretning om deres Embedsførelse, de Hindringer o. s. v., som derved have mødt dem.

§ 24. Ved Begyndelsen af hver Juni Maaned holdes Examen over Seminaristernes Fremgang i de paa Seminariet lærte Videnskaber. I Eet og Alt holdes denne paa den Maade, Reglementet for det Vesterb. Semin. foreskriver i den 29 § („ved Slutningen af hvert Aars Juni Maaned er Ex., saavel for de to første Klasser, som for dem, der ere færdige til at udgaae af Sem. Denne Ex. skal bestaae meest i mundtlig Santale mellem Læreren og Seminaristen, men ogsaa i skriftlige Spørgsmaal, som af alle Directionens Medlemmer forfattes. Skulde eet eller andet Medlem af Directionen ei kunne være tilstede, sendes Besvarelsen til det fraværende Medlem. Disse Spørgsmaal bør besvares udførligen af de udgaaende Seminarister, hvilke tillige i Directionens Overværelse skulle katechisere og aflægge Prøver paa at undervise Børn. De bør tillige indgive en fuldstændig Beskrivelse over, hvorledes en god Skole skal være indrettet“).

§ 25. Seminaristernes Charakteer, saavel for deres moralske Opførsel, som for deres Lyst, Beqvemhed og Fremgang i Videnskaberne, samt Besvarelsen af de dem

ved Dimissionen givne Spørgsmaal, bør udtrykkeligt findes anført og vedhæftet det Document, som af Directionen udstedes til de fra Seminariet udgaaende Skolelærere.“

Det saaledes oprettede Seminarium traadte i Virksomhed d. 5 October 1803, paa hvilken Dag de første Elever i Directionens *) Overværelse bleve prøvede og optagne, hvorefter Underviisningen begyndte d. 1 November s. A. Det i Reglementet fastsatte Elevantal blev strax ved den første Optagelsesprøve overskredet, idet „Tvende af de Overtallige vare saa kvalificerede deels ved deres Lyst, deels ved Frihed for Værnepligt“, at Forstanderen ansøgte om, at disse maatte nyde samme Rettigheder og Friheder som de Andre, hvilket Hs. Majestæt bevilgede; og hertil kom endnu to, som ønskede sig underviste i Methodik.“ Seminariet begyndte saaledes med 12 Elever, af hvilke 2 afgik allerede i A. 1805, medens de Øvrige, efterat have bestaaet en 1ste og 2den Examen i 1804 og 1805, undertastede sig den egentlige Dimissionsexamen d. 18 og 19 Juni 1806. Naar undtages den anførte Forøgelse af Elevantallet, samt en Omlægning af de daglige Underviisningstimer til Kl. 8—1 (desuden et Par Aftentimer), var Seminariet forøvrigt i disse 3 første Aar i Gang overensstemmende med den approberede Plan. Locale var indrettet i Præstegaardens østre Fløi, hvor det siden vedblev at være i omtrent 30 Aar. Tæt udenfor samme blev et Stykke af Haven snart efter anvendt til Gymnastikplads.

---

*) der dog kun var repræsenteret ved Etatsraad Kofoed, da Stiftamtmanden havde Forfald og Bishop Bloch var død s. A.

Underviisningen besørgedes af Dr. W. alene, der endog foruden det Øvrige maatte overtage Sang- og Musikunderviisningen paa Grund af Organistens Svagelighed. Eleverne havde Logis og Kost hos Byens Beboere, ligesom Tilfældet har været lige til den nærværende Tid. *) Bekostningen ved Seminariets Indretning og Forsyning med Underviisningsapparater var foreløbig udredt af Stifteren, der kun oppebar 30 Rdl. aarligt til dette Brug, hvilket ubetydelige Tilskud var Alt, hvad Statskassen eller det i 1805 oprettede Seminariifond bidrog hertil i de 3 første Aar. Men som en billig Erstatning blev der ved Res. 24 Dec. 1806 bevilget Læreren et Gratiale for een Gang af 300 Rdl. **) — Kort efter det første Trienniums Udløb indførtes adskillige ikke uvæsentlige Forandringer, idet Elevantallet blev forøget, en Medlærer beskikket, Lokalet udvidet og et større Tilskud fra Seminariifondet bevilget. Ifølge et med Directionens Anbefaling ledsaget Andragende fra Dr. Wedel, indstillede nemlig d. k. d. Cancellie u. 22 Mai 1807 til Hs. Majestæt: „1) At Seminaristernes Antal maatte formeres til 24. 2) At disse maatte inddeles i 3 Klasser; 3) og altsaa aarligen 8 efter den befalede Examen dimitteres. — 4) At det maatte tillades Hr. W. at beholde den i f. A. med Udmærkelse dimitterede Seminarist M. Holm, som allerede

---

*) Ifølge en Notits af Dr. W. samt en Meddelelse fra en af de daværende Elever betales fra først af c. 30 Rdl. aarlig for Kost og Logis, hvilken Betaling dog snart steg til over det Dobbelte; for Logis alene 10 à 12 Rdl. Nu er den aarlige Betaling for begge Dele i Gjennemsnit nok omtr. 100 Rbd.

**) cfr. det k. d. Canc. Ytring i en Forestilling til Kongen af 22 Mai 1807: „Dette Seminarium har aldeles Intet kostet Statens Kasse i den Tid, det har existeret, naar undtages et Hr. W. ved allern. Res. 24 Dec. f. A. førndt Gratiale paa 300 Rdl. for een Gang.“

i henvød 1 Aar havde underviist i Kalligraphi, Mathematik med Hovedregning, Geographi, Tegning og Havedyrkning, til Medlærer i disse Fag. 5) At bemeldte M. Holm maatte fra 1 Juli 1807 tillægges en aarlig Løn af 150 Rdl., da Hr. W. tilbyder under nuværende Forhold at forsynte ham med fri Kost og Løgis m. v. 6) At det maa tillades Hr. W. at paalægge fornævnte Medlærer at undervise i Alt det, hvortil han selv har dannet ham, paa det at Medlæreren i Hr. W.'s Forfald kunde sættes i Stand til at bestyre Underviisningen. 7) At den Underviisning, som Medlæreren meddeler, maa gives under Hr. W.'s Opsyn og Veiledning. — 8) At der allern. fra 1 Juli 1807 maatte tilstaaes Hr. W. 100 Rdl. aarligen til de Udgifter, som Lys, Brænde, Papiir, Bøgers o. ds. Anskaffelse maatte foraarsage. 9) At han eengang for alle allern. maatte tilstaaes 100 Rdl. til at indrette et Værelse med det øvrige Fornødne, da der til de flere Klasser af Seminarister behøves et større end det nuværende Locale. 10) De aarlige Udgifter ville altsaa blive 250 Rdl. og i dette Aar (1807) 350 Rdl. — 11) At vedkommende Seminarister maatte forpligtes til ved den sidste Examen at lade dem prøve i det tyske Sprog, saaledes at de idetmindste kunne oversætte en let tysk Prosaist, da Erfaring har lært, hvor gavnlig Indsigt i dette Sprog er især for Østersøens Kystbeboere og den Søfarende. 12) At det maatte tillades Hr. W. at indsonde til det gymnastiske Institut i Kjøbenhavn et dueligt ungt Menneske, for der at undervises i en Tid af 4 Maaneder i de for Pædagogen meest vigtige gymnastiske Øvelser. 13) At den ovennævnte M. Holm hertil maatte antages, og at han, medens han opholdt sig ved Institutet, maatte tillægges en Understøttelse af 50 Rdl. og Noget til Reiseomkostninger, hvilket sidste efter Cancelliets Formening kunde ansættes til 10 Rdl. Directionen havde ved Indsendelsen

af disse Forslag bevirket, at „Seminariet stiftede sand Nytte, svarede fuldkommen til sin Bestemmelse, og at det vilde være gavnligt for Skolerne paa Landet, jo flere delige Seminarister der gaves“; og Cancelliet fandt det ligeledes ønskeligt, at „dette Seminarium, der hidtil ved Dr. Wedels Bestræbelser havde haft saa heldig Fremgang, fremdeles kunde vedblive og udvides som foreslaaet. Efterat Hs. Majestæt, der allerede tilforn havde tilkjendegivet sin Tilfredshed med Seminariets vel begyndte Virksomhed, havde bifaldet foranførte Indstilling, bleve efterhaanden disse forandrede Bestemmelser satte i Værk, dog saaledes, at Gymnastikvæsenet først modtog sin nærmere Ordning ved kongl. Resol. 28 Octob. 1811, hvorved bl. a. tillige bestemtes, at ansatte Skolelærere i Amtet kunde indkaldes til Seminariet paa beleilig Tid, forat undervises i Gymnastik; ligesom der og bevilgedes Lærer Holm, der havde gennemgaaet et større Coursus ved det gymnastiske Institut i Kjøbenhavn fra Juni 1810 til Marts 1811, et Lønningstillæg for Fremtiden af 250 Rdl. til de forhen nævnte 150 Rdl. Under 2 Marts 1814 udgik derhos kongl. Befaling til Kammerherre, Generalmajor Juel paa Thorseng, om at tiltræde Seminariedirectionen „med Hensyn til de militære og gymnastiske Øvelser, som og med Hensyn dertil, at Kofoed siden 1811 har været Stiftamtmand i Ribe, og som saadan ikke stedse kan overvære Examina i Skaarup, skjøndt han forbliver i Directionen.“

Seminariet var saaledes, især ved de i 1807 givne Tillægsbestemmelser til den oprindelige Plan, i det Hele kommet i den Skik og Orden, hvori det i en Række af Aar vedblev at være. Indtil 1835 blev denne i det Væsentlige uforandret; i alt Fald er der ikke i dette Tidsrum indtraadt nogen Forandring af Betydenhed i Seminariets almindelige Forhold og Vilkaar, forsaavidt disse maatte beroe paa Lovgivning og Overbestyrelse. Selv det al-

mindelige Seminarie-Reglement af 10 Febr. 1818, ved hvilket de forhen givne specielle Regulativer for en Deel maatte træde ud af Kraft, og Placaten af 19 Octob. 1824, der igjen modificerede Reglementet af 1818, bleve dog her, som det siden vil sees, i Virkeligheden uden mærkelig Indflydelse. Vi skulle nu forsøge at give en nøiere Skildring af Seminariets indre Tilstande, navnlig i Henseende til Underviisningen og dens Betingelser, i denne dets ældre Periode, som vi ifølge det Foregaaende maae regne fra 1803 til 1835.

De to faste Lærere vare i dette Tidsrum stedse de samme, og, uagtet begge havde andre Embedsforretninger af betydeligt Omfang at varetage,*) maatte de dog i deres Virksomhed som Seminarielærere hjælpe sig med den midlertidige og afbrudte Bistand, der stundom kunde tilbyde sig, og som med en enkelt Undtagelse var aldeles privat.***) Først fra 1832 begyndte denne Bistand at blive noget mere regelmæssig og vedvarende, idet J. N. Meier, der kort iforveien var dimitteret fra Seminariet, D. Petersen, forhen Lærer i Vesterborg, samt Candida-

---

*) Dr. Wedel blev i 1807 udnævnt til Amtsprovst for Svendborg Amt, og havde saaledes 3 omfattende Embeder. Holm blev tillige Skolelærer og Kirkesanger i Skaarup, samt Organist, og var desuden practis. Landmaaler.

**) Da Dr. W. blev Amtsprovst, ansattes hos ham en pers. Capellan, Gudme, der var pligtig at deeltage i Seminarieunderviisningen; men dette varede kun kort, da Tved Sogne kald snart efter annecteredes til Skaarup, ligesom det tidligere havde været, hvorefter Gudme beskikkedes til residerende Capellan for begge Menigheder med Bolig i Tved Præstegaard. Omtrent ved samme Tid (saavidt vides 1812—13) assisterede ogsaa Amtsprovstens ældste Søn, nuværende Conferentsraad, Generaldecisor Wedel, ved Underviisningen. Senere bestyrede J. Simonsen (nu i Aarhus) i et Par Aar (1825 ff.) den musikalske Underviisning med Held.

tus theol. Raaschou af Amtsprovsten bleve antagne til at besørge en Deel af Underviisningen. Men ogsaa Disses Forhold til Seminariet beroede dengang endnu paa privat Overeenskomst. — Seminariets Locale vedblev ligeledes i hele denne Tid at være det samme. Til Brug ved den almindelige Underviisning havdes kun 1 Værelse, da det mindre, der var tilføiet 1807, meest benyttedes til særskilte Øvelser og Forsøg. I 1832 bleve begge forenede til eet. Den aarlige Dimissionsexamen blev i Almindelighed holdt i Kirkens Sacristie og Chor. — Ogsaa det faste aarlige Tilskud fra Seminariifondet vedblev, saavidt vides, lige til 1835 at indskrænke sig til de i 1807 og 1811 bevilgede 500 Rdl., hvilket ogsaa stemmer med en Indstilling til Kongen fra d. k. d. Cancellie af 3 Jan. 1821, ligesom og med en af samme Collegium i Indstill. af 1 Oct. 1824 opført Beregning over, hvad hver Seminarist koster Landet paa de forskjellige Seminarier. *)

---

*) Da det i 1805 oprettede Seminariifond i A. 1819 havde en Underbalance af c. 20,000 Rbd., blev der fra Regjeringens Side draget Omsorg saavel for en Forøgelse af dets Indtægter, som for en Formindskelse og bestemtere Regulering af dets Udgifter. Ifølge Cancelliets Indstilling bleve da de fremtidige aarlige Tilskud til Seminarierne saaledes bestemte ved kgl. Resol. 3 Januar 1821: Joenstrup 5000 Rbd. Sølv, Brahetrolleborg 2100, Vesterborg 820, Snedsted 950, til et Seminarium i Viborg Stift istedenfor det nedlagte Ranum 750, Lyngby 750, Borris 750, Skaarup 500, det Bornholmske f. T. 60 Rbd., det nedlagte Sem. i Brøndbyvester, Vartpenge 800, Summa 12,480 Rbd. — I Indstilling af 1 Oct. 1824 yttres Cancelliet, „at hver Seminarist koster Landet: paa Joenstrup 100 Rbd. Sølv, paa Brahetrolleborg 80 à 90 Rbd., i Skaarup 10 Rbd., i Vesterborg 30 Rbd., i Snedsted 47½ Rbd., i Lyngby 42 Rbd., i Borris 29 Rbd., paa Bornholm 6 Rbd. Paa den Tid havde Skaarup 50 Elever, Trolleborg 46, Vesterborg 30, Joenstrup „har havt 50“, Snedsted 20, Lyngby 24, Borris „ikke mange.“

Men nægtet Seminariet saaledes i flere Henseender arbejdede under indskrænkede Vilkaar, udviklede det dog stadig i dette Tidsrum en ikke ubetydelig Virksomhed, hvad enten man seer hen til Omfanget af den meddeelte Underviisning eller til Antallet af dets Lærlinge. Den forhen meddeelte, af Kongen approberede Plan, samt det senere Tillæg til samme fra 1807, giver tilstrækkelig Oplysning om, hvorledes Seminariets Opgave fra først af er bleven opfattet i Henseende til Underviisningens Art og Omfang. Den samme practiske Retning, det samme Hensyn til det umiddelbart Anvendelige træder os her, ligesom meer eller mindre i alle Seminarie-Reglementer, bestemt og tydeligt imøde (s. § 9. 14. 15. 18 o. a.). Men ligesom dette i alt Fald er i god historisk Orden, saaledes synes dog nærværende Plan eiheller at udhæve det Practiske paa nogen saadan Maade, at det kan blive Gjenstand for nogen særlig Anke; thi hverken savnes her noget af de Lærefag, som maae ansees væsentlige for Skolelærernes Dannelse, eiheller kan det siges, at Planens Bestemmelser maatte hindre Seminarielæreren i at gjøre Underviisningen saa grundig og dannende, som det ellers under de givne Forhold maatte være ham mueligt. Alt kom her an paa Opfattelsen og Brugen. Men et Vidnesbyrd om, at man har forstaaet Planens Antydninger i en liberal Aand, og ikke troet at løse Opgaven ved „kun at undervise Eleverne i det, som netop vilde være anvendeligt i en Landsbyskole“, ligger uden Tvivl i den Kjendsgjerning, at der allerede i hele Seminariets ældre Periode viser sig en stadig Tilbøielighed til at udvide og fuldkommengjøre Underviisningen. Man synes endog, idetmindste til en Tid, at have drevet denne Bestræbelse vel vidt, eller dog ikke at have bevaret det rette Forhold, saa at det maatte befrygtes, at Udvidelsen skete paa Grundighedens Bekostning. Om saa er, da er det et

Misgreb; men selv et Misgreb af den Art vidner dog om den almindelige Retning til, ikke at indskrænke sig saa Lidet som muligt, men at opnaae saa Meget som muligt. Det kan i denne Henseende ogsaa have Interesse at kjende de Fordringer, som strax fra Begyndelsen af stilledes til Seminariets Dimittender, og som et lidet Bidrag hertil skulle vi her anføre de Opgaver, som vare fremsatte til skriftlig Besvarelse ved den første Dimissionsexamen, samt de Fag, som den mundtlige Examen omfattede. *) „Skriftlige Opgaver 1806: 1) Hvorledes bevises af den christelige Religion Sjælens Udødelighed? 2) Edens Natur, forskjellige Arter og Vigtighed. 3) Hvorledes inddeles Menneskets Sjælekræfter, tilligemed en tydelig Forklaring over hver? Det menneskelige Legems indvortes Dele og disses Nytte beskrives. 4) a. Mahomeds Historie fortæles, tilligemed det Væsentlige af hans Religion. b. Abrahams Historie fortæles, med historiske Oplysninger af de ældste Tider og moralske Bemærkninger. c. Hvorved har Christian 4 og Christian 7 udmærket sig blandt danske Konger? 5) De vigtigste Stæder og Vande i Danmark og Norge, ledsagede med statistiske Anmærkninger. 6) Hvilke ere de fornemste Særsyn, som lade sig forklare af Tyngdens almindelige Love? 7) Af hvilke Dele bestaaer en Plante efter sin udvortes Figur og Dannelse, og hvorledes correspondere disse Dele indbyrdes til hinandens Nytte og til det Heles Vedligeholdelse? 8) Hvorledes forvandles en Brøk til en anden Brøk af samme Værdie? 9) Hvorledes kunne Fiirkanter inddeles? 10) Af hvilke Metoder agter Candidaten at betjene sig ved

---

*) Efter en Beretning fra Dr. Wedel i „Egeria“ for 1806. Det er forøvrigt den eneste Dimissionsexamen i den ældre Tid, om hvilken saadan nøiere Underretning hidtil er kommen os for Øie.

a, at lære Barnet Bogstaver? b, at stave? c, at øve dets Forstand? d, at lære det at skrive? e, at regne? Alt med Hensyn til Begyndere.“ Ved den mundtlige Prøve „examineredes første Dag Kl. 8—2½ og 4—8, deels af Biskoppen, deels af Wedel, i Religion, Declamation, dansk Sproglære, Naturhistorie og Naturlære, og enhver Seminarist maatte desuden katechisere med Skolens anden Klasse over et af Biskoppen opgivet Stykke af Lærebogen. Anden Dag fra Kl. 8—4 examineredes i bibelsk, Profan- og Fædrelandshistorie, Geographic, Mathematik, Methodik og Sang. Det sees af denne Beretning, at den skriftlige Prøve har havt et temmelig betydeligt Omfang, og at Adskilligt har været henlagt dertil, som uden Tvivl bedre kunde være Gjenstand for mundtlig Examination; i andre Fag har Prøven været baade skriftlig og mundtlig, hvor man nu nøies med een af Delene. Men, skjøndt man vistnok ikke nu kan kjende den Maalestok, som dengang er bleven brugt ved Arbeidernes Bedømmelse, er det dog vist, at Opgaverne i sig selv have givet Dimittenderne tilstrækkelig Leilighed til at lægge baade Kundskab og Aandsmodenhed for Dagen, og at det Hele ingenlunde tyder paa en Tendents til at nedstemme Fordringerne til et tarveligt Minimum.

De i Planen nævnte Underviisningsfag vedbleve, tilligemed de i 1807 tilkomne, i de følgende Aar, dog saaledes, at Tydsk snart igjen udelodes, idetmindste som Examinationsfag. Ogsaa nogle andre Lempninger foretoges i Løbet af 10 Aar, 1807—1817, i hvilken Tid bl. a. „Haandarbeide“ blev temmelig almindeligt; men det er hverken fornødent eller for Øieblikket mueligt, at følge disse i det Enkelte. Fra 1814 haves en Optegnelse i Indberetn. til Directionen (19 Nov. s. A.) angaaende Lærefagene, hvilken her hidsættes, fordi den tillige angiver de benyttede

Bøger og Hjælpemidler: „Religion efter Holm og Lærebogen, Historie efter Mule, Munthe, Malling og Hersleb, Geographie efter Kofoed, Anthropologi efter Christiani og Dolz, Dansk efter Bøgh, Naturhistorie efter Funke, Naturlære efter Saxtorph, Methodik efter Plum og Niemeier, Declamation efter Sander, Sang og Orgelspil efter Zinks og Schiørrings Koralbøger, Skjøn-skrivning efter skrevne Forskrifter, Mathematik efter Bjørn, Tegning efter Lahde.“

I Aaret 1817 o: umiddelbart før Offentliggjørelsen af det almindelige Seminarie-Reglement af 10 Febr, 1818, findes i Dimissionsprotocollen Examinationsfagene saaledes anførte og sammenstillede: „1, Sang. 2, Spil. 3, Katechisation. 4, Declamation og Grammatik. 5, Religion. 6, Historie. 7, Geographie. 8, Naturhistorie. 9, Naturlære. 10, Anthropologie a, Somatologie, b, Psychologie. 11, Methodik. 12, Kalligraphie. 13, Tegning. 14, Mathematik a, Arithmetik, b, Geometri. 15, Skriftlige Udarbejdelser. 16, Gymnastik. 17, Haandarbejde.“ Denne noget eiendommelige Opstilling — i hvilken bl. a. practisk Regning savnes, og maa formodes at være indbefattet under Arithmetik; dansk Læsning skjuler sig under det mere fornemme Declamation, o. s. v. — er brugt uforandret for alle Dimittender idetmindste i A. 1816 og 1817, og har uden Tvivl nærmest sin særegne Betydning med Hensyn til Examen og Charakteergivningen, men derimod ikke med Hensyn til den daglige Underviisning. Allerede ved Dimissionsexamen 1818 blev det, nogle faa Maaneder tilforn udkomne, alm. Seminarie-Reglement strax taget til Følge i Henseende til Examinationsfagene, idet samtlige i Regl. § 33 nævnte 19 Fag, i den der givne Orden, findes anførte i Dimissionsprotocollen med Charakteer for hver enkelt; hvorhos ogsaa „Naturvidenskaber“ findes tilføjet for enkelte Examinander. Det fremgaaer heraf, at

man her har været af den Mening, at Seminariet allerede iforveien præsterede det, som Reglementet af 1818 nu gjorde til almindelig Fordring, og at der for dette Seminariums Vedkommende saaledes egentlig kun var Tale om en forandret Benævnelse og Plads for de enkelte Fag. I Underviisningen medførte det nye Reglement virkelig heller ikke nogen Forandring af Betydenhed. Foruden de i Regl. 3die Kapitel befalede Fag vedbleve „Naturvidenskaber“ 3: Naturhistorie og Naturlære at læres, ligesom og de fleste Elever aflagde Prøve i Tegning og Haandarbeide; fra 1822-23 tillige i Tydsk. Placaten af 19 October 1824, der som bekjendt afskaffede adskillige, endog vigtige Fag, og derimod tillagde den indbyrdes Underviisning en særdeles stor Betydning, medførte her kun Indførelsen af eet Fag mere, idet de afskaffede Fag ogsaa efter den Tid vedbleve at læres, og den ekstraordinære Underviisning i nyere Sprog endog udvidedes til Fransk og Engelsk (1826-34). Saaledes havde en i sig selv hæderlig Stræben efterhaanden ført Seminariet til et vistnok farligt Punkt, til hvilket man imidlertid skred frem med et Mod og en Tillid, som under de stedfindende Forhold næsten maa kaldes forbausende. Underviisningen strakte sig ifølge det Anførte tilsidst til 25 eller 26 Fag, for hvilke der ved Dimissionen meddeelttes særskilte Charakterer.

Hvad der nu dengang i høi Grad maa have vanskeliggjort den tilbørlige Besørgelse af disse „mange Ting“, var ikke blot Fagenes egen Mængde i Forbindelse med Seminariets saa sparsomme Forsyning med faste Lærere, (der tilmed paa hiin Tid havde været i Virksomhed i henved 30 Aar), men derhos ogsaa den særdeles betydelige Forøgelse af Elevernes Antal, som just samtidigen fandt Sted, hvortil endnu kom den store Mislighed, at Forholdene ogsaa paa anden Maade lagde Hindringer iveien for den ønskelige Orden og faste Gang i den daglige Underviisning.

Antallet af Eleverne havde nemlig i hele Tidsrummet fra 1807 til 1835 været i temmelig jevn Stigen, og var navnlig allerede kort efter 1807 kommet betydeligt op over det dengang fastsatte Tal, og steg mod Slutningen til over det Tredobbelte. Det nøiagtige Antal lader sig ikke angive for de enkelte Aar, da Seminariets ældre Protocoller kun have optaget dem, der have opnaaet Dimission. Af Fortegnelsen over de Dimitterede kan Elevantallet ikke udfindes, i alt Fald kun med en meget ufuldkommen approximatorisk Sikkerhed. Nærmest skulde det sammenlagte Tal af Dimitterede i 3 paa hinanden følgende Aar svare til Elevantallet i hvert nærmest foregaaende. Men herved er da at tage med i Beregning den Afgang, som har fundet Sted ved Dødsfald, ved Bortreise eller Bortviisning, samt ved temporær Fraværelse, ligesom den forskjellige Opholdstid, der vel hyppigst var 3 Aar, men dog varierede ikke lidet. Ikke faa bleve af Amtsprovsten midlertidig anbragte som Hjælpelærere i Vacancer eller under Skolelæreres Sygdom her i Amtet; og, efter en Ytring i en Indberetning fra 1814, have Enkelte af den Grund staaet i Nummer som Seminarie-Elever i 4 Aar. Men i ethvert Tilfælde er det dog udenfor al Tvivl, at det virkelige Elevantal stadigen oversteg det normerede. Dette fremgaaer ikke blot i Almindelighed af Dimittendlisten, men ogsaa af de enkeltstaaende Notitser, som derom haves; saasom, at her i 1814 var 40 Elever (Indberetn. gennem Directionen til Cancelliet 19 Nov. s. A.) og i 1824 50 (Canc. Indst. t. Kongen 1 Oct. s. A. s. foran). Just paa sidstnævnte Tid blev det ved kongl. Resol. (8 Oct. 1824) fastsat, at Skaarup ligesom adskillige andre Seminarier ikke uden Cancelliets Tilladelse maatte optage over 30 Elever. Ligesom imidlertid forhen det dyrere Ophold paa Trolleborg Seminarium, ifølge Amtsprovst Wedels Ytring, maa antages at have medvirket til at forøge An-

tallet i Skaarup, saaledes blev det Samme i endnu højere Grad Tilfældet netop efter 1824 paa Grund af Kieler-Seminariets Aftagen og Ophør; og, da temmelig mange i de følgende Aar søgte hertil fra Slesvig og Holsteen, saa optog Amtsprovsten disse, efter hvad han i en Erklæring fra 1834 har yttret, „med begge Cancelliers Tilladelse“, hvorved, i Forbindelse med andre medvirkende Aarsager, Seminariet snart udvidedes til 80 Elever. Dette foranledigede imidlertid en Gjentagelse af den i ovenanførte kgl. Resol. fastsatte Regel, og fremkaldte forøvrigt endeel Forhandlinger i 1834 og 1835, tilligemed Foranstaltninger til at reducere det for store Antal. Først ved kongl. Resol. 9 Juni 1835, der er Grundlaget for Seminariets Omorganisation, blev det hidtil factisk stedfindende Forhold legaliseret, idetmindste for Fremtiden, idet der bestemtes, „at Skaarup Seminarium skulde gives en passende Udvidelse.“

Hvad dernæst angaaer Underviisningens Gang og Skik i det oftnævnte Tidsrum, da var Seminariet vel siden 1807 deelt i 3 Klasser; men denne Klasseinddeling var tildeels kun tilstede af Navn, og betegnede i Grunden ikke Andet, end at Seminariet, der fra først af kun dimmitterede hvert 3die Aar, nu stedede Nogle til Dimission hvert Aar, saa at altsaa de Elever, som det i et givet Tidspunkt havde, kunde betragtes som henhørende enten til 1ste eller 2det eller 3die Aars Dimittender. I Henseende til Underviisningen havde Klasseinddelingen ikke Meget at betyde, i alt Fald ikke den Betydning, som maatte ønskes; alle 3 Klasser bleve nemlig daglig underviste samlede, i samme Locale, af een Lærer ad Gangen. Vistnok fandt en Art Adskillelse Sted, ligesom der og brugtes en Slags indbyrdes Underviisning, idet de Ældre vejledede de Yngre, eller rettede skriftlige Arbejder under Lærerens Overtilsyn; ogsaa paa andre Maader vidste man

at hjælpe sig ret godt, efter Omstændighederne, og at bøde Noget paa de følelige Ulemper. Men det er dog uimodsigeligt, at en saadan Underviisningsgang i sig selv maatte være meget ufuldkommen, og maatte blive det endmere under de Forhold, der fandt Sted i de senere Aar. Hvorledes denne Sag her er bleven betragtet, sees bl. a, af en u. 29 Nov. 1834 herfra indsendt Oplysning angaaende dette o. fl. Punkter, foranlediget ved en Forespørgsel fra Directionens Side: „. Seminariet er nu som altid, og som Regl. af 1803 (7), det alm. Regl. af 1818, Pl. 19 Oct. 1824 foreskrive, inddeelt i 3 Klasser, hvori Vedkommende opflyttes fra den lavere i den høiere efter sin Kundskab og Duelighed, og hvori de kunne forblive i 3 Aar. Men det kan ikke bestemmes, hvormange der f. T. høre til hver Klasse, da det beroer paa Seminarietens Flid og Duelighed, om han fra 1ste, hvormed de alle maac begynde, kan i 1 Aar gjenngaae 2 Klasser, for ved Enden af 2det Aar at dimitteres.“ Endnu skulle vi oplyse, hvorledes denne daglige samlede Underviisning var indrettet og fordeelt. En Beretning herom haves i en Skrivelse fra Forstanderen til Directionen fra 1834, paa hvilken Tid han for en Deel lod sine Lærerforretninger besørge ved Andre. Vi hidsætte den her deels til Sammenligning med den i den oprindelige Plan givne Anviisning, deels ogsaa som et Vidnesbyrd om, hvorledes man ved stadig og anstrængt Anvendelse af Tiden stræbte at løse en Opgave, hvis Vanskelighed dengang maaskee meest laae i de ydre Forhold. Underviisningen gives, fra Marts til Novbr., fra Kl. 7 om Morgenen til Kl. 8 om Aftenen. Der begyndes med Bøn Kl. 7. Lærer Holm foredrager fra 7-8 Naturvidenskaber, fra 8-9 Mathematik, Onsdag og Løverdage Tegning. Fra 9-10 underviser Lærer Petersen i Choralang, saaledes at hele Seminariet synger samlet 1 Qvarteer, men hver Enkelt,

saavidt det kan skee og behøves, den øvrige Tid. Imidlertid øve de Andre sig i Skjønskrivning, under Tilsyn af dem, som skrive bedst. Fra Kl. 9 $\frac{1}{2}$ -10 corrigeres Vedkommendes Skjønskrift og Udarbejdelser, hvilke Eleverne maae deels hjemme, deels i Seminariet udføre. Dette Eftersyn skeer af 2 Lærere. Som Eleverne blive færdige, gaae de hjem forat spise Frokost, og de Sidste have dertil 1 Qvt.; men de Sidste blive de Første næste Dag. Kl. 10 $\frac{1}{2}$ foredrager Raaschou Religion, Bibelhistorie, Bibelforklaring, eller Grammatik. Kl. 11 $\frac{1}{2}$ forlader han Seminariet, og Forstanderen examinerer nu Eleverne i en af de Videnskaber, som Ugen forud ere foredragne. Denne Examen varer til Kl. 12 $\frac{1}{4}$; acroamatisk eller dialogisk maae Eleverne forklare sig. Kl. 12 $\frac{1}{4}$ møde Skolens forskjellige Klasser; der læses med dem af Eleverne efter Tour; Lærerne og Eleverne gjøre deres Bemærkninger; disse gennemgaaes, og den skrevne Katechisation af Læreren næste Dag. Til Kl. 1 gennemgaaer Læreren Lærebogen dispositorisk; Eleverne skrive disse i deres Hefter, og 3 paa de sorte Tavler. Dette gennemgaaes af 3 Elever, og dette er Indledningen til at spørge og katechisere. Kl. 1-1 $\frac{1}{4}$ læses Philosophie eller Tydsk. Foredraget ender med en Syngeøvelse, naar dertil er Tid, ellers med en Choral og en Bøn, forfattet af en Elev efter Tour. Læreren opgiver, førend han gaaer, et Spørgsmaal til skriftlig Besvarelse. Underviisningen begynder igjen Kl. 2 $\frac{1}{2}$. Petersen underviser fra 2 $\frac{1}{2}$ -3 $\frac{1}{2}$ i Historie og Geographi, fra 3 $\frac{1}{2}$ -4 $\frac{1}{2}$ i Choralspil, og paa samme Tid giver Forstanderen Underviisning paa Claveer. Fra 4 $\frac{1}{2}$ -5 møde Skolebørnene; Forstanderen veileder Elevernes Underviisning. Kl. 5-6 underviser Raaschou, fra 6-7 Forstanderen i fremmede Sprog. Fra 7-8 anstilles gymnastiske Øvelser.“ Denne Underviisning gjentoges daglig, med de faa antydede Undtagelser. Det vil ikke undgaae

Opmærksomheden, at enkelte Fag og Øvelser have maattet nøies med et næsten ubegribelig lidet Maal af Tid, medens dog det samlede Timeantal betydeligt oversteg det, som i Regl. af 1818 § 28 er bestemt for den daglige Underviisning. Men begge disse Ulemper hænge sammen med det ovenfor omtalte Savn af en virkelig Klasseadskillelse, ved hvilken saavel Lærefag som Elever paa en vistnok mere tilfredsstillende Maade vilde være komne til deres Ret. — Angaaende Seminariets Dimitterede henviser vi til den nedenfor vedføjede Fortegnelse. —

Forinden vi forlade det Afsnit af Seminariets Historie, som vi hidtil have søgt at skildre, skulle vi endnu erindre, at der under de almindelige Forhandlinger om Seminarievæsenet i 1820 o. fg. havde været Tale om dets Nedlæggelse, ja at der endog u. 3 Januar 1821 af Hs. Majestæt betingelsesviis var resolveret desangaaende. I Forbindelse med de forhen omtalte Foranstaltninger til at bringe Seminariifondets Sager i Orden, var man ogsaa betænkt paa at nedlægge nogle Seminarier, ligesom Tilfældet allerede var med Brøndbyvester og Ranum og tildeels det bornholmske. Ved den nys anførte kongl. Resolution af 3 Januar 1821 bifaldtes Cancelliets Indstillinger angaaende disse Punkter, og da bl. a. ogsaa, „at Skolelærerseminariet i Skaarup i Fyen nedlægges, naar Amtsprovst Wedel ikke længere er i Stand til at forestaae samme.“*) For-

---

*) Seminariifondet fik dengang samt ved kgl. Res. 8 Oct. 1824 anvist følgende Indtægter: 1, Forhøielse med $\frac{1}{4}$ eller 25 pCt. af Gebyret for Bevillinger m. m., som udfærdiges gennem d. d. Cancellie (nu vedk. Ministerium) 2, $1\frac{1}{2}$ Sk. Afgift af hver Td. Hartkorns Kongetiende. 3, Forpagtningsafgiften af Balles Lærebog. 4, overskydende Indtægt af 6 Stiftskirker i Aalborg Stift, som først vare henlagte til Joenstrup Seminarium. 5, Kjendelse af 10 Rbd. Sølv aarlig af enhver af Seminariernes Elever, og 20 Rbd. af Hver, som, uden at være un-

handlingerne fortsattes i de følgende Aar, og under 6 August 1822 udgik et Cancellie-Circulaire, hvori forlangtes Betænkning, „om ikke samtlige Seminarier kunde ophæves.“ Uden for Øieblikket at kunne oplyse, hvilken Plan der har ligget bagved denne Forespørgsel, indskrænke vi os her til at fremhæve, at Kongen under 8 Oct. 1824 (Placat 19 s. M.) efter Cancelliets Indstilling bifaldt, at Borris og Brahetrolleborg Seminarier snarest mueligt skulde nedlægges, de øvrige da bestaaende opretholdes, nemlig „Jocnstrup og indtil videre Vesterborg for Sjællands og Lollands-Falsters Stifter, Skaarup for Fyens Stift samt Als og Ærø, Snedsted (nu forlagt til Ranum) for Aalborg og Viborg Stifter, Lyngby for Aarhus og Ribe Stifter.“ Som bekjendt blev Vesterborg Seminarium nedlagt 1832, og senere er et nyt oprettet i Jellinge 1841. Men for Skaarup Seminariums Vedkommende forandredes ved sidstnævnte kgl. Resolution den tidligere Bestemmelse, uden Tvivl efter en indirecte Kamp mellem de 2 fyenske Seminarier, hvorom vi dog ikke for Tiden see os i Stand til at give nøiere Oplysning. Men — „være eller ikke være, det var Spørgsmaalet.“

II.

Efterat Seminariet havde bestaaet i 32 Aar, undergik det i 1835 en indgribende Forandring, der vel egentlig maa betegnes som en Omorganisation, og som er Grundlaget for den Ordning, hvori det senere har befundet sig, og endnu, med nogle Modificationer og nærmere Bestemmelser, i det Væsentlige befindes. Aaret iforveien var

---

derviist ved Seminariet, underkaster sig Dimissionsexamen sammesteds, dog saaledes at Skolelærersønner ere fritagne i begge Tilfælde, cf. kgl. Res. 29 Dec. 1837.

Biskop Faber indtraadt i Seminariets Direction, og vistnok var denne Personelforandring af væsentlig Indflydelse med Hensyn paa de snart paafølgende Foranstaltninger. Hans Formand, Biskop Plum, der stedse havde næret megen Interesse for Seminariet, kunde dog allermindst i sin høie Alderdom føle sig tilbøielig til at foranledige gennemgribende Forandringer, og et mangeaarigt personligt Embedsforhold gjorde sig maaskee ogsaa i denne Henseende gjeldende paa en ganske naturlig Maade. Det maa imidlertid vistnok erkjendes, at de daværende Tilstande i sig selv indeholdt en stærk Opfordring for Overbestyrelsen og Regjeringen til at iværksætte en Reform, netop i den Sags Interesse, for hvilken Amtsprovst Wedel saalænge havde virket med ufortrøden Iver. Efter en lang og overordentlig anstrængt Embedsvirksomhed kunde denne Mand visselig trænge til Hvile eller dog til nogen Lettelse i de ham i 3 forskjellige Embeder paahvilende Forretninger; og det Samme var Tilfældet med hans i sin Tid dygtige og virksomme Medlærer. Paa samme Tid maatte, som vi forhen have seet, det særdeles store Elevantal synes at kræve en Forøgelse og Fornyelse af Lærerkrafterne, og Overbestyrelsen maatte ønske at give den allerede tilstedeværende private Bistand en fastere og sikkrere Orden. Det hidtilværende Locales Ubeqvemmelighed føltes Dag for Dag stærkere, idet det ikke blot var til daglig Ulempe for Lærerne og saamange Elever, men ligefrem til Hinder for Underviisningens gode Orden, navnlig for en tilbørlig Adskillelse og Klasseinddeling. Disse Forhold vare unægtelig egnede til at vække Betænkelighed, og ved en Directionsskrivelse af 15 Novbr. 1834 indledes derfor Forhandlinger angaaende Seminariets hele indre og ydre Status og sammes eventuelle Omdannelse, i hvilken Henseende forskjellige Planer kom under Overveielse. Det virkede uden Tvivl paa mere end een Maade velgjørende,

at Fyens daværende Gouvernør, vor sidst afdøde Konge, som i Hovedsagen var enig med Directionen, tog personlig Deel i disse Forhandlinger. Resultatet blev givet ved den kongl. Resolution af 9 Juni 1835, hvorved bestemtes, „at Skaarup Seminarium gives en passende Udvidelse; at Amtsprovst Wedel entlediges i Naade som Forstander for Seminariet; at Cancelliet, indtil Vacance i Skaarup og Tved Sognekald indtræffer, constituerer en Forstander og første Lærer, samt beskikker endnu 2 Lærere; at Byggeplads, Hauge og Gymnastikplads anskaffes enten af Skaarup Præstegaards Jord eller paa anden Maade, for derpaa at opføre og indrette de behøvende Bygninger med Tilbehør; men at det Jordareal, som anskaffes, bør være Skaarup Præstegaard saanær, som muligt, da Sognepræsten i sin Tid tillige skulde være Forstander og første Lærer ved Seminariet.“ Allerede u. 21 Juli s. A. meddeltes Approbation paa en Kjøbecontract, hvorved en i Skaarup By beliggende, til Præstegaardens Have tilgrændsende Huuslod af Htk. 3 Skp. 3 Fdk., Areal omtrent 2¹/₂ Td. Land, afhændedes til Seminariet, hvorhos bifaldtes, at den nye Seminariebygning opførtes paa den kjøbte Jordlod. Indtil dette kunde iværksættes, havde Seminariet endnu i nogen Tid Locale i Præstegaarden, samt i en nærliggende, nye Bondegaard, saaledes at samtidig Underviisning fandt Sted for 2 Afdelinger, der hver havde sit Sted. Under 29 Sept. 1835 beskikkede Cancelliet Dhrr. D. Petersen og J. N. Meier resp. til 2den og 3die Lærer ved Seminariet, og under 8 December næstefter blev endvidere Pastor D. A. Holberg constitueret til interimistisk at fungere som Forstander og første Lærer. I Løbet af det følgende Aar blev dernæst Seminariets Hoved- og Sidebygning opført, efter Licitation, og blev hen i Efteraaret 1836 paa lovlig Maade afleveret og modtaget. Det nye Underviisningslocale blev derefter

høitideligt indviet Fredagen den 9 Juni 1837, i Hs. K. H. Gouvernørens, Seminariedirectionens samt en talrig Forsamlings Overværelse. — Et lithographeret Billede af denne Seminariets nye Hovedbygning med nærmeste Omgivelser ledsager nærværende Beretning. Den er en ret anseelig, 2-Etages, grundmuret Bygning, der paa Billedet sees fra den nordre Side, fra Høiden ved Skaarup Kirke og Hospital. Imellem Bygningen og Indgangen fra Gaden er et Parti af Haven, hvilken ogsaa forøvrigt omgiver den; umiddelbart tilhøre er Præstegaarden og dens Have beliggende. Hovedbygningens Frontespice er prydet med et Kunstværk af Billedhuggeren, Professor Bissen, Basrelief, udført i brændt Leer: den qvindelige Figur i Midten, forestillende Eusebia eller den christelige Videnskab med den opslagne Bibel, omgivet af 4 Lærlinge, som modtage hendes Underviisning; to andre sees beskæftigede, den ene med Regnebræt og Globus, den anden med Orgel; i Hjørnerne ere Havedyrknings-Attributer og gymnastiske Redskaber anbragte. Denne Prydelse for Bygningen er en Gave af Kong Christian 8, der som daværende Gouvernør i Fyen lod Kunstneren udføre dette Arbejde til denne særlige Bestemmelse. — I det Indre af Bygningen, der med Undtagelse af nogle Forandringer med den beboede Deel af samme, forøvrigt endnu har den oprindelige Indretning, findes 3 Underviisningsværelser, 2 i nederste og 1 i øverste Etage, hvilket sidste næsten udelukkende benyttes til de musikalske Øvelser. En af Læsesalene har Husets hele Dybde, og har saaledes et betydeligt Omfang; men ogsaa de andre ere tilstrækkelig rummelige, høie og lyse. Desuden indrettedes i 2den Etage Boliger for 2 Lærere uden Familie; og i nederste Etage et Kjøkken, samt et Værelse for en Gangkone, hvis Stilling og Pligter bleve fastsatte ved en Cancellieskrivelse. Men disse Indretninger forand

og ved en Forbindelse af de forskjellige smaae Leiligheder blev der med Overbestyrelsens Samtykke tilveiebragt en brugbar og smuktbeliggende, men ellers rigtignok temmelig ubeqvem Bolig for en Familie, der først blev benyttet af den daværende Forstander, senere af 2den Lærer. Desuden bleve i 2den Etage 2 Værelser forbeholdte Seminariets Direction til Afbenyttelse, naar samme paa Embedsvegne er her tilstede. I de to Gavle paa Loftet anbragtes 4 Smaakamre, der have været overladte 2 Lærere til Beboelse, og af hvilke eet senere er indrettet til Bibliotheksværelse. Det er ovenfor bemærket, at Seminariets Bygninger ere beliggende i Haven, fra hvilken Gaardsrummet adskilles ved et Halvtag og en Ringmuur. Angaaende Haveanlægget blev under 30 Sept. 1837 afgivet kongl. Resolution, hvorved efter Cancelliets Indstilling bifaldtes, at den til Seminariet købte Jordlod heelt maatte anvendes til Have, i Overeensstemmelse med et af Forstanderen indsendt Grundrids og de Bemærkninger, med hvilke Hs. K. H. Gouvernøren havde ledsaget samme. I de følgende Aar udførtes dette temmelig omfattende Arbejde under Forstanderens personlige Ledelse, indtil Anlægget i Efteraaret 1839 kunde betragtes som fuldendt; og, ihvorvel ikke ubetydelige Vanskeligheder varc at overvinde, lykkedes det dog saaledes snart at tilveiebringe en smuk og tiltrækkende Naturomgivelse for det nye Seminarium, i hvilken i Særdeleshed Blomsterculturen tildrog sig almindelig Opmærksomhed. Forat give Haven en mere regelmæssig Form, var allerede tidligere et Mageslæg iværksat med høiere Approbation (Canc. Skr. 11 April 1837), saaledes at 1850 □ Al. af Seminariets Jord mageslægdes mod 900 □ Al. af en tilstødende fremmed Haveplads. I Haven blev senere, i østlig Retning for Hovedbygningen, opført et temmelig rummeligt Gymnastikhuus (1841), der endnu tilligemed den ved samme beliggende

aaabne Plads benyttes efter sin Bestemmelse. Til Seminariets Bygninger hører endnu den saakaldte Organist- eller Seminariskole m. v., paa Grund af særegne Forhold, som senere skulle blive omtalte.

Efterat vi saaledes have søgt at orientere i Seminariets udvortes Forhold og Omgivelser, gaae vi over til noget nøiere at omtale de ved Reformen fremkaldte Forandringer og Tilstande i Henseende til det, som er Hovedsagen, nemlig Seminariets indre Virksomhed, der dog vistnok for en Deel var betinget ved de gunstigere ydre Vilkaar.

Som allerede ovenfor anført, fik Seminariet strax i Aaret 1835 3 faste Lærere, mellem hvilke Lærefagene skulde fordeles i Overeensstemmelse med en af Directionen forfattet, til Cancelliet indsendt Plan, mod hvilken dette Collegium „ikke fandt Noget at erindre“, og som ogsaa med en ubetydelig Lempning blev tagen til Følge. (Canc. Skr. 12 Dec. 1835.) Dette Lærerspersonale blev snart forøget, idet der med Cancelliets Tilladelse af 22 Aug. 1837 antoges en egen Musiklærer, C. Strodtmann, der skulde undervise indtil 12 Timer ugentlig i Musik. Efter dennes Død overdrog Cancelliet ved Skr. 19 Marts 1839, efter Directionens Indstilling, samme Post til C. Simonsen, der forpligtedes til at give indtil 12 Timers ugentlig Underviisning i Musik til de enkelte Seminarister, 1 Time ug. samlet Musikøvelse udenfor den egentlige Underviisningstid, samt at besørge Arrangering og Indstudering af Musik og Sangnumere ved festlige Leiligheder.“ Senere blev ogsaa Sangunderviisningen overdragen denne Lærer mod et Lønningstillæg (vgl. Resol. 10 Febr. 1843), og i 1850, efter Lærer Petersens Død, tillige Underviisningen i Orgelspil. — Endvidere blev det, da Seminarieforstanderen, efter Amtsprovst Wedels Død, under 17 August 1842 beskikkedes til tillige at være

Sognepræst for Skaarup Menighed, *) ved kongl. Res. 10 Febr. 1843 bestemt, at den personelle Capellan, som skulde beskikkes hos Sognepræsten, tillige skulde ansættes som Lærer ved Seminariet, og overtage indtil 12 ugentlige Underviisningstimer. Senere ere nogle Personalforandringer indtraadte, idet Lærer Meier, ved Lærer Petersens Død, i 1850 er forfremmet til 2den Lærer, hvorhos 3die Lærerposten overdroges J. H. Trahn, forhen Lærer ved Jellinge Seminarium; den først ansatte pers. Capellan, Posselt, er afløst af J. F. Engberg, ligesom ogsaa Forstander-Embedet er kommet i andre Hænder; men de foranførte 5 Lærerposter, som siden 1835 ere oprettede ved Seminariet, ere endnu bestaaende.

I Forbindelse hermed bemærke vi endnu, at Underviisningsapparaterne strax efter Forandringen paa flere Maader bleve forbedrede og fornyede. Foruden det, som var tilstede fra den ældre Tid, blev Adskilligt — Bøger, Instrumenter, Musikalier — anskaffet ved Indkjøb, endeel Bøger oversendte fra Joenstrup, hvorhen det forrige Trolleborgske Seminariums Bibliothek i sin Tid var bragt; ogsaa modtog Seminariet fra Kong Christian 8 en liden Mineraliesamling, samt desuden nogle Gaver fra Forskjellige. Et lidet Orgel anbragtes i Musiksalen. Skjøndt i det Hele ikke just rundelig udstyret, blev Seminariet dog i alt Fald ret godt forsynet. Det har efterhaanden faaet det Gamle fornyet, og har ogsaa haft nogen Leilighed til Udvidelse i denne Retning, især i de

---

*) Ved det kgl. Rescr. af 17 Aug. 1842 til Stiftamtmanden og Biskoppen over Fyens Stift er den indtil da bestaaende Forbindelse mellem Skaarup og Tved Sognekald ophævet, og „hidtilværende resid. Capellan for Skaarup og Tved Menigheder C. E. Suhr beskikket til herefter at være Sognepræst for Tved Menighed“; hvorved denne Mand udtraadte af et saare kjært, mangeaarigt Forhold.

senere Aar, i hvilke almindeligviis en bestemt Sum aarlig kan anvendes i dette Øiemed. Bibliotheket er fra den tidligere Tid især i Besiddelse af specielle Læreskrifter, henhørende til de forskjellige Underviisningsfag. I de seneste Aar har man derfor anseet det for rigtigst, at benytte en betydelig Deel af den „til Bibliotheket og videnskabelige Apparater“ bevilgede Sum til Anskaffelse af Skrifter af mere almæen-dannende Indhold, navnlig æsthetiske, historiske, religiøse, ogsaa populær-naturvidenskabelige; en Litteratur, som vistnok erkjendes at være i høi Grad vækkende og dannende for Aand og Hjerte, og desuden et væsentligt og uundværligt Hjælpemiddel til at øve og uddanne den sproglige Sands og Færdigheden i Modersmaalets Behandling. Særligt er ogsaa herved taget Hensyn til de ikke faa tydskfødte Elever, som i disse Aar opholde sig ved Seminariet, og for hvem god dansk Læsning i sproglig Henseende er af ganske særegen Vigtighed.

Det er uden Tvivl den væsentlige Side af Reformen i 1835 o. fg., at den ved de i det foregaaende omtalte Forandringer og Udvidelser, navnlig ved at skaffe gode og tilstrækkelige Underviisningslocaler og ved at sikre Seminariet de aldeles fornødne Lærerkræfter, tilveiebragte Betingelserne for den ønskelige Orden og Fasthed i selve Underviisningen. I Henseende til dennes daglige Gang, saavel som ogsaa i Henseende til Lære- og Examinationsfagene indtraadte derfor ogsaa i dette Tidsrum forskjellige Forandringer, indtil de almindelige Bestemmelser i Placaten af 10 April 1841 og de specielle Forskrifter for Skaarup Seminarium i Canc. Skr. 16 Febr. 1843 endeligen ordnede disse Forhold. Hvad der saaledes efterhaanden er iværksat, vil uden Tvivl, hvad enten det fremtræder som midlertidig Indskrænkning eller som Udvidelse, i det Hele erkjendes for at være hensigtsmæssigt

og vel beregnet; og medens man stedse har vedligeholdt Bestræbelsen for at gjøre Seminariets Virksomhed fuldkomnere, har man ikke tilsidesat det nødvendige practiske Hensyn til de forhaandenværende Kræfter og Vilkaar. Vi skulle nu oplyse disse Forhold noget nøiere i det Enkelte.

Hvad Underviisningsfagene angaaer, om hvis tidligere Antal forhen har været Tale, da bortfaldt ved Omordningen i 1835 strax adskillige, idetmindste som Examinationsfag, og Regjeringens Fordringer til den reorganiserede Lærestalt bleve i denne Henseende nærmest udtalte i Canc. Skr. 12 Decbr. 1835, ved hvilken et af Directionen forfattet Forslag angaaende Fagernes Fordeling mellem de nye Lærere blev approberet, saaledes at „Forstanderen skulde overtage Underviisningen i Religionslære, Bibelhistorie, Bibelkundskab, Methodelære og Katechetik, practisk Katechisation og Tydsk; 2den Lærer i Historie og Geographi, Kalligraphi, Sang, Choralspil og Gymnastik; 3die Lærer i Modersmaalet, samt den dertil hørende Øvelse i skriftlige Udarbeidelser, i Regning, Havedyrkning og i enkelte Discipliner, der vel ikke udfordres til Examen, men som dog ansees for gavnlige for Seminaristerne, fornemmelig for det Tilfælde, at de skulde blive Lærere ved Kjøbstedsskoler, f. Ex. geometrisk Tegning.“ Det sees, at adskillige, og deriblandt vigtige, Fag her ere forbigaaede med Taushed; og disse vare eiheller Gjenstand for Examination ved Dimissionen i de første Aar. Ligesom imidlertid nogle af disse ikke destomindre vedbleve at foredrages, f. Ex. Arithmetik, Geometri, populær Anthropologi under den almindelige Methodelære, Tegning, saaledes optoges snart flere i Underviisningen og ved Dimissionsexamen (geometrisk Tegning 1838, Verdenshistorie 1839, Naturlære 1840). Da Placaten af 10 April 1841 udkom, hvorved som bekjendt nye Bestemmelser bleve givne angaaende

Antal og Klassification af „de Fag, hvori Dimittender fra Skolelærer-Seminarierne i Danmark herefter skulle aflægge Prøve“, vare saaledes adskillige andre ikke befalede Lærefag i Gang her ved Seminariet, og vedbleve ogsaa uafbrudt indtil en Canc. Skr. 16 Febr. 1843, foranlediget ved Indstilling fra Seminariets Direction, gav „nærmere Bestemmelser om Underviisningens Omfang paa Skaarup Seminarium“, hvorved bifaldtes: „at der, som hidtil, efter en indskrænket Maalestok meddeles Eleverne Underviisning i Verdenshistorie, Geometri, geometrisk Tegning, Tydsk, Arithmetik, Naturlære, Frihaandstegning og Have dyrkning“; at samtlige Elever ere pligtige at deeltage i Underviisningen i disse Fag og ved Dimissionsexamen at lade sig prøve i dem; at der derfor bør meddeles dem Charakter, der dog ikke bør komme med i Betragtning ved Hovedcharacterens Beregning, der fremdeles bliver at bestemme i Overeensstemmelse med de i Pl. 10 April 1841 foreskrevne Regler, hvorimod Charaktererne for Bifagene blive at opføre paa Testimoniet til Veiledning og Anbefaling.“ Med Hensyn til Sangunderviisningen bemærkes endnu særligt, at det allerede ved Canc. Skr. 10 Mai 1834, gjentagen under 6 Juli 1841, var fastsat, at, „saavidt muligt, Ingen bliver at antage som Elev ved Skaarup Seminarium, der ikke i Forveien har aflagt Beviis paa, at han har Stemme og Gehør til at kunne lære Sang, samt at forestaae Kirkesang og vejlede Børn til ordentlig Sang, ligesom Collegiet og hertil i Fremtiden vil tage Hensyn ved Meddelelse af Tilladelse til at admitteres til Dimissions-examen ved Seminariet i Overeensstemmelse med Plac. 19 Oct. 1824“; hvilken Bestemmelse med Cancelliets Billigelse er bleven forstaaet saaledes, at den omtalte Mangel ikkun da medfører Vedkommendes Udelukkelse, naar samtlige hvergang ledige Pladser kunne besættes med Saa-danne, som foruden deres almindelige Qvalification ogsaa

have Anlæg til Sang. — Saaledes var Underviisningens Omfang ved vort Seminarium bleven udvidet, først i en efterhaanden indført Praxis, senere med Regjeringens Bifald, og den er indtil nu forbleven i denne Skikkelse, alene med Undtagelse af, at geometrisk Tegning ifølge Minist. Skr. 20 Novbr. 1849 er afskaffet. Samtlige nuværende Underviisnings- og Examinationsfag findes nedenfor anførte.

Disse Fag gennemgaaes siden 1835 i Regelen i et toaarigt Cursus, og i Henseende til Underviisningen ere derfor Eleverne deelte i 2 Klasser eller Afdelinger, hvis Adskillelse og særskilte Underviisning strax blev iværksat i bemeldte Aar. Samlet Underviisning for begge Afdelinger gives f. T. kun i Tegning og i 1 Musiktime og 1 Gymnastiktime. De fleste Elever opnaae Dimission efter et toaarigt Ophold ved Seminariet; dog er der stedse ikke faa, for hvem 3 Aars Underviisning af forskjellige Grunde bliver nødvendig eller hensigtsmæssig, eller som efter frit Valg bestemme sig til at anvende eet Ungdoms-aar mere til Kundskabs Erhvervelse under Forhold, som i sildigere Aar sjelden ville frembyde sig for dem. Disse undervises da i det tredie Aar i Forening med 2den Klasse, men pleie i den nedarvede Talebrug at betegnes som 3die Klasse. Nogen Leilighed kan der vel gives til at tage særligt Hensyn til enkelte Saadannes særegne Tarv, hvor der efter Omstændighederne maatte være Opfordring dertil; men i Regelen kan Seminariet dog kun tilbyde dem en Repetition i det Store.

Den daglige Underviisning gives i 7 Timer, Kl. 8-12 og Kl. 2-5. Udenfor disse falde ordentligviis kun enkelte Musiktimer. Den øvrige Tid er til Elevernes egen Raadighed, men maa for største Delen anvendes til Forberedelse og til skriftlige Arbejder, hvilke sidste — saavel egentlige Udarbejdelser som Afskrivning — kræve ikke

saa liden Tid. Man vil erindre, at Seminariet i den ældre Periode gjorde Fordring paa Elevernes Nærværelse i henved 12 Timer daglig; men ligesom den nuværende Indretning er overeensstemmende med Reglementet, saaledes kan der ikke være Tvivl om, at den ogsaa i sig selv er langt tjenligere end den forrige, der vistnok let maatte virke sløvende og trættende paa Eleverne, og derhos bidrage til at tilbagetrænge den Selvstændighed og Selvvirksomhed hos dem, som Seminariet hellere bør stræbe at fremme og udvikle. Snarere kunde det være et Spørgsmaal, om det ikke var ønskeligt, at det daglige Timeantal indskrænkedes, hvis forøvrigt Underviisningens Omfang kunde tillade det.

Det Timeantal, som ugentlig anvendes paa hvert enkelt Fag, og som er fastsat dels i Henhold til det almindelige Reglement, dels ifølge særegne Bestemmelser, anføre vi her efter den for de seneste Aar approberede Timetabel, saaledes at det første Tal ved hvert Fag gjelder 1ste eller yngste Afdeling, det andet Tal 2den Afdeling: Religion incl. Bibelhistorie og Bibelforklaring 4 og 5 Timer; Dansk Læsning, Grammatik og Stil 6 og 6; Tavle- og Hovedregning 4 og 4; Fædrelandshistorie 2 og 2; Verdenshistorie 1 og 1; Geographi 2 og 2; almindelig Methodelære 1 og 1; Katechetik og Katechisation, incl. skriftlige Øvelser „ — og 3; Sang 4 og 3; Instrumentalmusik, dels Choralspil paa Violin for de Enkelte, dels Sammenspil i Orchester: 7 og 9; Orgel 4 og 3; Kalligraphi 2 og 2; Gymnastik 2 og 2; Tydsk 2 og 2; Arithmetik 2 og 1; Geometri 1 og 1; Naturlære 1 og 2; Tegning 2 og 2; Havedyrkning 2 og —. Desuden er der forbeholdt Forstanderen 1 Time ugentlig i 1ste Klasse til fri Anvendelse, enten som Supplementtime eller til Fremstilling af saadanne almindeligere Æmner, som der ellers ikke er tilstrækkelig Leilighed til at behandle. Under-

viisningens almindelige Formaal haaber man forøvrigt ogsaa at fremme ved, i friere Sammenkomster af Lærere og Elever udenfor den bestemte Underviisningstid, at foranstalte Foredrag, Oplæsning eller Foreviisninger, som kunne tjene „ei blot til Lyst“, men ogsaa som Bidrag til Belærelse og Dannelse.

Elevernes practiske Øvelser finde Sted dels paa Seminariet dels i Byens tvende Skoler, men ere, ligesom den dertil hørende methodologiske Underviisning, i Hovedsagen henlagte til 2det Aar. Hvad der heraf gives allerede i det 1ste Underviisningsaar, tilsigter egentlig kun en efter Forholdene aldeles nødvendig Forberedelse, og Eleverne ere da kun som Tilhørere og Hjelpere tilstede i Seminariets Skole. Til denne, ogsaa kaldet Organist-skolen, henhøre alene Skoledistrictets yngre Børn, omtrent til 10 Aars Alder, og de overflyttes da derfra til Byskolen, der beholder dem indtil Confirmationen. Hver af Skolerne har 2 Klasser, og udgjøre saaledes, hvad Underviisningen angaaer, begge tilsammen een Skole med 4 Klasser.*) Øverste Klasse forbeholdes, saavidt muligt, de flinkere og fremmeligere Børn, idet Underviisningen i 3die Klasse allerede omfatter Alt, hvad der efter Skoleanordningen udfordres til lovlig Udskrivning af Skolen.

---

*) Efterat Skaarup Sogn under 1 Juni 1839 havde faaet en af Cancelliet approberet nye Skoleplan, hvorved 3 Skoledistricter afdeeldes, iværksattes strax efter den ovfr. omtalte Forbindelse mellem det til Byskolen og det til Seminarieskolen henlagte District samt mellem de resp. Skoler selv. Denne Foranstaltning blev truffen efter Beboernes og de locale Autoriteters Ønske med Approbation „indtil videre“ af Seminarietdirectionen og Skoledirectionen. Uden Tvivl vil Sagen blive indstillet af disse Autoriteter til Ministeriets endelige Approbation. En lignende Reform er ogsaa indført i nogle andre Skoler her i Egnen.

Ved denne heldige Forbindelse af Skolerne have vi saaledes her (allerede siden 1840) den fuldkomnere Klasseinddeling, som med Rette er bleven fremhævet som eet af de væsentligste Punkter i Almueskolevæsenets virkelige Reform, og hvorved alene en methodisk Frenadskriden i Underviisningen og en ønskelig Udvidelse af samme bliver muelig. Man har derved seet sig i Stand til at give Underviisningen her paa Stedet baade større Omfang og Grundighed, og i øverste Klasse er f. T., foruden de almindeligt befalede Læregjenstande, tillige indført Skriftlæsning, Retskrivning i Forbindelse med nogen Grammatik, Stiiløvelser, Fædrelandshistorie og Geographi, ligesom det og kan bemærkes, at der, just paa Grund af Børnenes bedre Forberedelse, er Leilighed til at gjøre den danske Læsning mere frugtbar for dem, saavel i Henseende til Kundskab som til Begrebsudvikling. Disse Forhold ere saaledes i det Hele ret heldige for Seminariet, idet Eleverne, ved efterhaanden at besøge begge Skoler, uden Tvivl have en temmelig fuldstændig Leilighed til at blive bekendte med Børneunderviisningen paa dens forskjellige Trin. I Seminariskolens yngste Klasse er endnu indbyrdes Underviisning i Gang, skjøndt den her vel kunde undværes; men for Seminaristernes Skyld er den i alt Fald efter de gjeldende Lovbestemmelser fornøden. I denne Skole, hvis Bestyrelse er overdragen Seminariets 3die Lærer, Hr. Trahn, ledes den daglige Underviisning sædvanligen af een af de ældre Seminarister, under Lærernes Tilsyn og Veiledning; en yngre Elev er tilstede som Hjælper. I Byskolen ledes derimod Underviisningen stedse af Læreren, Hr. Hansen, selv, og 1 eller 2 af de ældste Seminarister (navnlig Dimittenderne) deeltage deri efter hans Anviisning, eller ere tilstede som Tilhørere, almindeligviis to Dage ad Gangen. Men uagtet vi saaledes tør mene, at en flittig og opmærksom Benyttelse af

den herværende Skoleindretning kan yde Seminariets Elever en god practisk Anviisning og Øvelse, saa ville vi dog ikke omtale dette uden tillige at erindre om det særdeles Ønskelige i, at de vordende Seminarister, allerede forinden deres Optagelse paa Seminariet, søge ad den practiske Vei at leve sig ind i Skolelivet, og just derigjennem at vinde den tjenligste Forberedelse til Seminariet; en Fremgangsmaade, som ikke blot i Almindelighed vil bære Frugt for deres Uddannelse, men derhos maaskee vil være den bedste Prøve for dem selv, med Hensyn til de vigtige Spørgsmaal om indre Kald og Lyst og Evne til den fremtidige Livsvirksomhed. I Hertugdømmerne, hvorfra Seminariet nu for Tiden har temmelig mange Elever, er som bekjendt denne Sag i god Gang, og dens Hensigtsmæssighed er tilstrækkelig stadfæstet ved Erfaring.

Hvad forøvrigt angaaer Seminarieunderviisningens Aand og Methode, da finde vi ingen Anledning til her at forsøge nogen i det Enkelte gaaende Skildring af de herværende Forhold, der ikke formodes, enten med Hensyn til den ledende Anskuelse eller med Hensyn til Udførelsen, at adskille sig synderligt fra dem, der finde Sted paa Landets andre Seminarier. Vi indskrænke os derfor til almindelige Ytringer. Seminariets Lærere erkjende naturligviis, at, naar det er Seminariets Opgave at skaffe Landet duelige Ungdomslærere, saa udfordrer dette baade et vist Kundskabsforraad og en vis practisk Færdighed: Disse Fordringer ligge saavel i Tingenes Natur, som i de om denne Sag gjeldende almindelige Lovbestemmelser. Men medens det saaledes er Seminariets bestemte Forpligtelse, at virke til Opfyldelsen af disse retfærdige Fordringer, kan det ikke være Tvivl underkastet, at det dog er Kundskabens Tilegnelse, hvorom det først og for alle Ting gjelder, og som er det rette Grund-

lag for al sand practisk Dygtighed, og at, i samme Grad som det lykkes at bringe Eleven til en virkelig grundig og forstandig Opfattelse, og at indgyde ham Interesse og Kjærlighed til Sagen, i samme Grad opnaaes der ogsaa Sikkerhed for, at han siden med Liv og Lyst og Dygtighed kan virke for Andres Oplærelse, og det en Sikkerhed, som langt overgaaer den, der kan opnaaes endog ved den fuldkomneste udvortes Dressur og Indøvelse af det Methodiske. Herefter maa man komme paa det Rene med, hvad der „bør gjøres“, og hvad der „ikke bør forsømmes“; og i denne Sammenhæng tør vi vel sige, at det mere er den almindelige Theori end den specielle (fagmæssige), der betinger den sande og levende Praxis. Denne Anskuelse vil ogsaa findes udtalt i Seminarie-Reglementet af 1818, der uden Tvivl af Alle erkjendes for at være et i sin Art fortrinligt Lovgivningsarbejde; og, skjøndt det maaskee ikke heeltigjennem i det Enkelte har formaet at fastholde de Grundtanker, som ere udtrykte i dets almindeligere Bestemmelser, saa mene vi dog, at det i det Hele har stillet Opgaven saaledes, at den viser sig værd at arbejde for, og ved sig selv kan vække Lyst til at ofre Tid og Kraft for dens Løsning. Men, idet et Seminariums Lærere lade en saadan Anskuelse bestemme deres Stræben, er dog denne stedse til en vis Grad bunden ved de givne Forhold. Man kan ikke overse Vanskeligheden ved at trække den rette Grændse mellem en egentlig videnskabelig Behandling og den Grundighed, som man her kan og skal stræbe efter: ganske særegne Vanskeligheder ligge endvidere i Elevernes høist forskjellige, ofte meget mangelfulde Forberedelse, saavel i Henseende til Kundskab som til tidligere Syssel, og i deres derved betingede forskjellige Fornødenhed, samt endelig i den forholdsvis korte Tid, i hvilken Seminariet skal føre dem til Maalet. Disse Vanskeligheder ere tildeels af den

Art, at de vel kunne bekvæmpes, men neppe ganske be-
seires. Ikkedestomindre har Erfaringen her som anden-
steds viist, hvad fast Villie og Udholdenhed kan udrette
imod store Hindringer, og det er hævet over al Tvivl, at
en hensigtsmæssig og omhyggelig Anvendelse af Tiden fra
Læreres og Elevers Side kan frembringe høist hæderlige
Resultater. Saameget man derfor end kan ønske at see
Mangler afhjulpne og Hindringer bortryddede, saa tør man
dog aldrig ved Ønsket om det Bedre bringes til at glemme,
at det stedse i saadanne Forhold er Øieblikkets Opgave,
at tage det Givne paa bedste Maade og at bringe det
bedstmuelige Udbytte ud af det Nærværende. Langt fra
overdrevne Forventninger, tør man dog freidigen træde
Vanskelighederne imøde og arbeide med et godt Haab.
Herved er det nu forøvrigt atter en Følge af de givne
Forhold, at der maa vise sig en virkelig Forskjel imellem
de Fag, der deels ved deres egen Betydning deels ifølge
Lovgivningens Bestemmelser have faaet Plads som Hoved-
fag, og de andre, der ligesom staae halvveis udenfor Or-
denen. Hvad de første angaaer, hvilke have billigt Krav
paa Anvendelsen af størst Tid og Omhu, da troe vi at
turde tilføie, at de ved vor Lærestalt behandles saa om-
fattende og grundigen, at det foresatte Maal i Henseende
til dem kan opnaaes paa en ret tilfredsstillende Maade;
hvorimod det er givet, ikke blot ved de gjeldende For-
skrifter men ved selve Forholdenes Magt, at de saakaldte
Bifag ikkun kunne foredrages „efter en indskrænket
Maalestok.“

Naar man ikke betragter Seminariet simpelthen som
en Anstalt for speciel Fagdannelse, men mener, at Opga-
ven løses desto bedre, jo mere det lykkes at lade en al-
mindelig Dannelse tjene som Grundlag for den specielle,
saa er det i Overeensstemmelse hermed, at man, saavidt
mueligt, anlægger Underviisningen saaledes, at den indtil

et vist Punkt meddeles Eleverne uden særligt Hensyn til deres tilkommende Bestemmelse, hvilken derimod bør komme fortrinligt i Betragtning henimod Underviisningens Afslutning eller i dens sidste Halvdeel. Det er ligeledes i Overeensstemmelse med den herskende Anskuelse, at man, efter Fagenes Beskaffenhed og Elevernes Standpunkt, helst anvender en friere Foredragsmaade, der kan indeholde tilstrækkelig Opfordring til at sætte den aandelige Selvvirksomhed i Bevægelse, og at man i det Hele anseer det tjenligt at formindske det skolemæssige Præg ved en Underviisning for Saadanne, som dog snart skulle befinde sig i Lærernes selvstændige og ansvarsfulde Stilling. Endelig vil det ogsaa findes naturligt, at man i Elevernes samtlige Forhold gjerne indrømmer dem den Frihed, som kan bestaae med Seminariets Forpligtelse og gode Orden, og at man af al Magt ønsker at virke til, at en god Aand og Tone i de Manges Forsamling kan gjøre særlige Forskrifter og indsnævrende Baand overflødige. Jo mere dette opnaaes, desto trøstigere kan man siden sende dem ud til deres tilkommende selvstændige Virksomhed. Men i saa Fald maa man have Tillid til det Sandes og Rettes Magt i sig selv, og kun lade Tvang indtræde, hvor Misbrug eller særegne Omstændigheder have gjort den uundgaaelig.

Efterat vi saaledes have betragtet de forskellige Sider af det, som hører til Seminariets egentlige Underviisningsvæsen, have vi endnu at omtale dels Elevantallet, dels de oeconomiske Forhold. Det er allerede forhen bemærket, at Antallet af Seminariets Elever i Tidsrummet 1824-35 var tiltaget i en meget betydelig Grad, og at dette under de daværende Forhold maatte vække nogen Betænkelighed, hvorfor ogsaa Overbestyrelsen søgte at faae en Reduction efterhaanden iværksat. Efter 1835 stillede imidlertid ogsaa denne Sag sig anderledes. Da

nemlig den forhen omtalte kgl. Res. 9 Juni 1835 netop indeholdt den Hovedbestemmelse; at „Skaarup Seminarium skulde gives en passende Udvidelse“, — en Bestemmelse, til hvis Gjennemførelse de øvrige dengang og senere truffne Foranstaltninger sigtede —, saa var det i den følgende Tid i sin Orden og i Overeensstemmelse med Regjerings Villie, at Seminariet optog et saa stort Antal Elever, som det under de forandrede Forhold kunde see sig i Stand til at yde forsvarlig og tilstrækkelig Omsorg og Veiledning. Et høieste Antal er ikke senere fastsat ved nogen almindelig Bestemmelse; og det virkelige Antal har, naar man sammenstiller de enkelte Aar, varieret betydeligt, idet paa den ene Side en stærk Tilgang fandt Sted fra Holsteen og Sydslesvig, inden Segeberg Seminariums Oprettelse, paa den anden Side en kjendelig Formindskelse her som andensteds indtraadte i de seneste Krigsaar. Men Seminariet har dog i de 18 Aar fra 1835 til 1853 havt et Gjennemsnitsantal af c. 55 Elever aarligt, af hvilke de Fleste have været Fyenboer og Slesvigere, Adskillige dog ogsaa fra de andre Provindser, 2 endog fra Grønland.*) I sit 50de Leveaar har Seminariet havt 58 Elever, af hvilke i Aarets Løb og ved dets Slutning ere afgaaede 25. De tilbageblevne tilligemed de nysoptagne udgjøre nu et Antal af 60 Elever, med hvilke Seminariet træder ind i sit 2det halve Aarhundrede.

Elevernes udvortes Vilkaar her paa Stedet ere omtrent de samme som i den tidligere Tid. De have endnu, som fra først af, Bolig og Kost hos Byens Folk, der nu gjen- nem saamange Aar ere vante dertil og indrettede derpaa. Med Hensyn til Boligernes Beskaffenhed er der naturlig-

---

*) F. B. O. Bertelsen fra Godthaab og P. J. E. Lund fra Julianhaab optoges paa Seminariet i 1844 og undervistes her i 2 Aar. De underkastede sig ikke Dimissionsexamen.

viis Forskjel; i Almindelighed ere de dog ret gode, nogle endog meget gode. Selv de ringere iblandt dem lide i Grunden kun i en noget høiere Grad af de samme Ulemper, hvormed man sædvanligen maa købe Landlivets Behageligheder, og som unge, raske Mennesker ikke føle sig synderlig besværede ved. I det Hele synes Eleverne at befinde sig ret vel her, og efter gjensidig Tilbøielighed at føre et ganske behageligt Samliv. Egnen er smuk, og Havet er nær; og over det nærliggende Svendborg, der nu om Sommeren daglig anløbes af Dampskibe, haves en temmelig let og hurtig Forbindelse med de andre Landsdele, især med Slesvig, hvorfra ikke faae Elever for Øieblikket besøge vort Seminarium.

Slutteligen have vi endnu at omtale Seminariets oeconomicke Forhold. Det er en Selvfølge, at Seminariets i det Hele forandrede Indretning efter 1835 har maattet medføre en Forhøielse af Statskassens eller Seminariifondets aarlige Tilskud til dets Udgifters Bestridelse. Vi have forhen seet, at det i den ældre Periode, paa Grund af særegne Forhold, kostede det Offentlige saare Lidet, og navnlig mindre end noget andet Seminarium. Da disse Forhold ophørte, bleve betydeligere Pengetilskud fornødne til Indførelse og Vedligeholdelse af den nye Indretning. Ligesom imidlertid den øieblikkelige Bekostning ved de nye Bygningers Opførelse og det nye Seminariums første Udstyrelse m. v. i det Hele var meget billig*), saaledes kan det og med Sandhed siges, at den aarlige Udgift ikke har været stor i Forhold til Omfanget af Seminariets Virksomhed. Skjøndt Skaarup Seminarium i alle de senere

---

*) Den egentlige Seminariabygning med Sidehuus kostede efter Licitation 5000 Rbd.; Jordlodden 760 Rbd., Gymnastikhuset c. 700 Rbd. Til den fuldstændige Indretning af førstnævnte, samt til Inventarium m. v., medgik desuden c. 1000 Rbd.

Aar har kostet Staten Noget mere end hver enkelt af de jydskse Seminarier, saa har dog vort Seminarium og de 3 jydskse tilsammen neppe i noget Aar krævet synderligt større Tilskud end Joenstrup alene, hvilket Misforhold, saavidt vides, især hidrører fra, at sidstnævnte Seminarium deels har betydeligt høiere Gagebeløb, deels en langt større aarlig Sum til trængende Elevers Understøttelse eller til Fripladser, ligesom det forøvrigt ogsaa i nogle andre Henseender er rundeligere udstyret. *) Det aarlige Tilskud til Skaarup Seminarium har i Gjennemsnit været 24-2500 Rbd., den hele Udgift c. 27-2800 Rbd. Heri er, foruden samtlige ordinære Bekostninger ved Seminariet selv, tillige indbefattet en aarlig Udgiftspost af særegen Beskaffenhed, grundet paa, at Seminariet ifølge Canc. Skr. 4 Juni 1839 har overtaget den fremtidige Vedligeholdelse „saavel af Orgelet i Skaarup Kirke som af Organistkolen, imod at oppebære de dertil bestemte Ressourcer“; hvorhos Organistembedet og Lærertjenesten ved bemeldte Skole fremtidigens skulde besættes af Seminariets Direction, og Skolen tjene som Øvelsesskole for Seminaristerne.“ Ved denne Ordning paatog Seminariet sig en Forpligtelse, som ifølge Henning Valchendorphs og Hustrues Fundats af 10 Sept. 1772 (ved hvilken saa-

---

*) Joenstrup Seminariums gunstigere Stilling er vistnok meget forklarlig, naar man seer tilbage paa dets Stiftelse og historiske Udvikling. Men det maa vel formodes — hvad ogsaa Hr. Prof. Jensen for ikke længe siden har yttret i sit Tidsskrift —, at de senere indtraadte Forhold, bl. a. det, at de øvrige Seminarier nu i enhver anden Henseende staae i samme offentlige Stilling, efterhaanden ville medføre en Forandring ogsaa i denne Henseende, idet Regjeringen synes at maatte ansee det for meget ønskeligt, at Læreanstalter, under samme Bestyrelse og med samme Forpligtelse og Formaal, ogsaa arbeide under nogenlunde lige Vilkaar.

vel Orgel som Skole ere skjænkede) for stedse skulde paaahvile Klingstrup Gaards og Gods's Eier. De omtalte Ressourcer udgjøre 4 Rbd. aarl. til Skolen og 14 Rbd. til Orgelet, og indbetales fra Klingstrup (eller Veistrupgaard) til Seminariets Kasse. — Til fuldstændigere Oplysning om Seminariets Pengesager, skulle vi endnu hidsætte det for det 50de Aar, Finantsaaret 1852-53, approberede Udgiftsbudget:

1. Gager a. Forstanderen . . .	400	⌘
b. 2den Lærer . . .	450	— *)
c. 3die Lærer . . .	400	—
d. Sang- og Musickl. . .	300	—
e. Capellanen . . .	100	—
	—————	1650 ⌘
2. Pensioner a. Seminariel. Petersens Enke . . .	56	⌘
b. — — Holms Enke . . .	50	—
	—————	106 ⌘
3. Andre faste Honorarer		
a. Gangkonen . . .	120	⌘
b. Læreren i Byskolen . . .	20	—
	—————	140 ⌘
4. Understøttelse til trængende Elever . . .	100	—
5. Bibliotheket og videnskabelige Apparater . . .	100	—
6. Examens Udgifter	200	—
7a. Bygningsvedligeholdelse, (derunder Udgifter til Haven 70 Rbd.)	200	—
7b. Inventariets Vedligeholdelse	60	—
8. Brændsel og Belysning	200	—
9. Skatter og Afgifter	45	—
10. Forskjellige Udgifter	40	—
	—————	Summa 2,841 ⌘

*) De 50 Rbd. ere et Tillæg for særskilte Forretninger: Protocolførelse m. v.

Den virkelige Udgift har i bemeldte Aar været 2805 Rbd. 61 Sk. Indtægten ved Seminariet selv har udgjort 420 Rbd. 48 Sk., saa at altsaa dette Aars Fornødenhed har krævet et directe Tilskud fra Seminariifondet af 2385 Rbd. 13 Sk.

Vi have saaledes søgt at give en nogenlunde fuldstændig Skildring af vort Seminariums indre og ydre Tilstande i det forløbne halve Aarhundrede. Vi skulle nu, forinden vi slutte, tilføie et personalhistorisk Afsnit, der skal meddele Oplysning om Seminariets Directions Medlemmer, om dets Lærere og om dets dimitterede Elever, for den hele Tid, i hvilken det har bestaaet.

III.

Ifølge det kongl. Rescript af 3 Juni 1803, samt i Overeensstemmelse med, hvad der i Almindelighed har været anordnet i Henseende til de danske Seminariers Overbestyrelse, har Fyens Stiftsøvrighed stedse været den egentlige Direction for Skaarup Seminarium, og kun i dets første saavel som i dets seneste Tid har et tredie Medlem været Directionen tilforordnet.

Medlemmer af Seminariedirectionen have saaledes efterhaanden været D. D. H. H. Stiftamtmandene Gersdorff, Moltke, Cederfeld de Simonsen, Castenschiold, Bardenfleth og Unsgaard; D. D. H. H. Biskopperne Tønne Bloch (der dog døde i 1803, inden Seminariet endnu var kommet i Gang), Hansen, Plum, Faber, Stenersen Gad og Engelstoft.

Som 3die Medlem beskikkedes strax fra Begyndelsen af Etatsraad og Landsdommer H. Kofoed, Eier af Veistrupgaard, senere Stiftamtmand i Ribe. I 1814 tilforordnedes endvidere Generalmajor, Kmh. Juel til Thorseng, nærmest med Hensyn til de militære og gymnastiske Øvelser. Efter disse Tvendes Afgang bestod Directionen længe af Stiftamtmanden og Biskoppen alene, indtil Hs. Majestæt ifølge disses Andragende, der, saavidt vides, nærmest var foranlediget ved Biskop Fabers allerede da begyndende Sygdom, ved Rescr. 1 April 1846 tillagde Provsten for Sunds Herred Befaling at tiltræde Directionen. I Kraft af denne Bestemmelse bleve Provst Lassen i Qverndrup og i 1851 hans Eftermand, Provst Hall i Svendborg Medlemmer af Seminariedirectionen, der saaledes nu her er sammensat ganske som ved de øvrige Seminarier.

Seminariet har stedse kunnet glæde sig ved Directionens Interesse og Omhu for dets Anliggender. Men

det er dog i Særdeleshed siden 1835, at Directionen har kunnet udøve en mere directe og omfattende Indflydelse paa Sagernes Gang, fordi Seminariets hele Forhold til det Offentlige i hiint Aar undergik en Forandring.

Forstander- og Førstelærer-Embedet var, som forhen anført, i 32 Aar i Dr. P. A. Wedels Hænder. Efterat denne Mand havde været Præst i Allesø og Næsbyhoved-Broby, blev han 1793 kaldet til Sognepræst for Skaarup Menighed, og i 1807 tillige Amtsprovst for Svendborg Amt. Da hans Virksomhed ved Seminariet allerede var begyndt 1803, beklædte han saaledes 3 hver for sig betydelige Embeder, og vedblev dermed indtil sin Alderdom. I Aaret 1835 udtraadte han af sit Forhold til Seminariet; fra 1838 entledigedes han som Amtsprovst, og fik kort efter personel Capellan. Uagtet han i den tidligere Tid havde nogen Hjælp saavel i Præsteembedet som paa Seminariet, saa kan det dog ikke nægtes, at hans Embedspligter vare saa omfattende, at de maatte synes at overstige en enkelt Mands Kræfter. Men det skal derhos erkjendes, at Amtsprovst Wedel, der var besjælet af en stor Virkelyst og en stærk Villie, ikke sparede Tid eller Flid eller Møie, for at løse den vanskelige Opgave, men helligede sin Embedsgjerning al sin Kraft. Efterat han den 2 Marts 1842 havde feiret sit 50 Aars Embedsjubilæum, ved hvilken Leilighed Biskop Faber holdt Tale her i Kirken, og d. 19 Marts s. A. sit Guldbryllup, indgik den Gamle til sin Hvile d. 23 Mai næstefter, i sit 75de Aar. Forhenværende Disciple have reist ham et Gravminde af støbt Jern paa Skaarup Kirkegaard, nær ved Præstegaarden og Seminariet. Dette Monument er bl. a. ogsaa prydet med den Wedelske Slægts gamle Bomærke. *)

*) En Cirkel med en deri indskreven ligesidet Triangel, der atter er deelt i 3, hver med sit Sindbillede: et Røggelsealter,

Hans Eftermand blev D. A. Holberg, tidligere ordineret Katechet og første Lærer ved Borgerskolen i Roeskilde. Under 8 Decbr. 1835 blev Pastor Holberg af det k. d. Cancellie constitueret til interimistisk at fungere som Forstander og 1ste Lærer ved Seminariet, hvilken foreløbige Ansættelse u. 21 October 1841 gik over til kongelig Beskikkelse; hvorefter han u. 17 August 1842 tillige blev kaldet til Sognepræst for Skaarup Menighed. Pastor Holbergs Ansættelse falder sammen med Seminariets Reorganisation, ved hvilken han derfor maatte have en betydelig Medvirkning. Han havde den Glæde at bidrage til, at Seminariet fremstod i en fornyet og forynget Skikkelse, og han fandt her en kjær Virkekreds i en Række af Aar. Efterat have været ansat i 15 Aar ved Seminariet og i 8 Aar i Skaarup Præsteembede, forlod han denne Stilling, idet han under 10 Decbr. 1850 blev beskikket til Sognepræst for Nørreaby og Indslev Menigheder her i Stiftet. Men han vil vistnok altid bevare Skaarup Seminarium i sin venlige Erindring.

Derefter beskikkede Hs. Majestæt u. 25 Marts 1851 i begge de ledige Embeder den nu fungerende Forstander og Sognepræst, J. Schurmann, forhen residerende Capellan ved Frue Kirke i Aalborg og Sognepræst for Sønder-Tranders Menighed i samme Stift.

I Andenlærer-Embedet have Følgende været ansatte: Matthias Holm, der hørte til det første Sæt af Seminariets Elever, og i 1806 blev dimitteret med Udmærkelse. Efter Amtsprovst Wedels Ønske blev han i

---

en Blomst og en Slange, hvis Betydning er antydnet ved de 3 Bogstaver D. S. T., der svare til Symbolerne (Guds frygt, Sundhed, Tid) og desuden lade sig læse paa Latin sammen paa 3 Maader saaledes, at de udtrykke Valgsprog om Guds frygt, om Sundhedens Bevarelse og om Tidens vise Brug.

1807 ansat som Medlærer ved Seminariet, med Løn af Seminariifondet. Senere blev han tillige Skolelærer og Kirkesanger i Skaarup, og efterat han i endeel Aar havde besørget Organisttjenesten i Kirken, blev ogsaa dette Embede ham overdraget omtr. 1820. Han havde derhos taget Landmaaler-Examen, og praktiserede stedse som saadan. Det sees saaledes, at ogsaa denne Mand havde Forretninger af et meget betydeligt Omfang, og det havde jo vistnok i flere Henseender været ønskeligt, om en Deling af disse havde fundet Sted. Men Holm var i sin kraftige Tid en meget dygtig og virksom Mand, og, ved at følge det Wedelske Valgsprog: at inndele sin Tid viseligen, lykkedes det ham ligesom hans Lærer, at udrette Mere, end der egentlig under saadanne Forhold kunde ventes; og den daværende nøie Forbindelse mellem Seminariet og hans Skole kom ham naturligviis meget til Hjelp. Som Seminarielærer blev han efter 28 Aars Tjeneste entlediget med Pension 1835 og som Organist 1839. Senere fik han fast Hjelpelærer i Skolen, men fortsatte i andre Henseender sin Virksomhed, især som Landmaaler. Ved Res. af Kirke- og Underviisningsministeriet af 28 Oct. 1851 blev han entlediget fra Skolelærer- og Kirkesanger-Embedet. Han døde d. 15 Januar 1852, i sit 65de Aar.

Ditlev Petersen blev i 1835 af Cancelliet ansat som 2den Lærer ved Seminariet. Han var dimitteret fra Vesterborg Seminarium 1824 og fra 1829 indtil dets Nedlæggelse Lærer sammesteds. Derefter kom han hertil, og blev af Amtsprovsten privat antagen som Medlærer ved Seminariet. Efterat han under 29 Sept. 1835 havde erholdt offentlig Beskikkelse som Seminarielærer, blev han senere tillige, i Henhold til Canc. Skr. 4 Juni 1839, af Seminariets Direction ansat som Organist ved Skaarup Kirke og Lærer ved den gjenoprettede og nu med Semi-

nariet forbundne Organistskole. (Bestall. af 5 Oct. Kaldsbr. af 6 Oct. 1839). Ligesom Petersen i sin Tid hørte til sal. Biskop Bøisens kjæreste Disciple, saaledes virkede han ogsaa i sit Embede her ved Seminariet stedse med Dygtighed, Nidkjærhed og Troskab, indtil en pludselig Død endte hans jordiske Virken d. 24 August 1850. Han gik bort endnu i sin kraftige Alder, savnet af Mange. Disciple have sat deres Lærer en Mindesteen paa Skaarup Kirkegaard.

Hans Eftermand som Seminariets 2den Lærer blev I. N. Meier, der, efterat være dimitteret her fra Seminarium 1828, allerede fra 1 Juli 1832 havde fungeret som Medlærer hos Amtsprovsten, og u. 29 Septbr. 1835 af Cancelliet var bleven beskikket til 3die Lærer ved Seminariet. I 1834 havde han taget Examen artium ved Universitetet og i Efteraaret 1839 theologisk Attestats, i hvilken sidste Anledning hans Broder I. N. Meier var i hans Sted constitueret som Lærer ved Seminariet fra Juni 1838 til Novbr. 1839. Efterat have beklædt 3die Lærer-Embedet i 15 Aar, blev Meier efter Petersens Død udnævnt til 2den Lærer under 13 Sept. 1850, og er forbleven i denne Embedsstilling indtil nu. Da han i 1852 blev valgt til Rigsdagsmand, blev Cand. phil. og Seminarist C. I. Uttenthal af Ministeriet u. 28 Sept. f. A. constitueret til at besørge hans Lærerforretninger, foreløbigt paa 1 Aar, og forøvrigt efter en i den Anledning af Directionen approberet Omfordeling af Lærefagene. Meier har saaledes i en lang Række af Aar været knyttet til Skaarup Seminarium, og har i sin mangeaarige Lærervirksomhed, under de flere Gange forandrede Forhold, efterhaanden havt med de fleste Underviisningsfag at gjøre. Men Dansk og Regning har dog været hans egentlige Hovedfag, og han har i disse saa vigtige Grene af Seminarieunderviisningen, baade som Lærer og Forfatter, udøvet en betydelig Indflydelse paa en talrig Mængde af Eleverne.

Tredielærer-Embedet, blev, som forhen oplyst, først oprettet i 1835, og har i den siden forløbne Tid været beklædt af Tvende, nemlig I. N. Meier fra 1835 til 1850, s. ovfr., og hans nu fungerende Eftermand I. H. Trahn, der ligeledes er forhenværende Elev af dette Seminarium, dimitteret herfra 1840. Efterat have været Hjelpelærer i Skaarup Byskole, blev han i 1841 ansat som 3die Lærer ved det nyoprettede Seminarium i Jellinge, og under 3die October 1850 forflyttet i lige Egenskab til Skaarup, samt derhos beskikket i det ved Lærer Petersens Død ledigtblevne Embede som Lærer ved Seminariskolen og Organist ved Skaarup Kirke.

Saa vel Hr. Meier som Hr. Trahn ere begge Slesvigere af Fødsel, Førstnævnte fra Haderslev Amt, Sidstnævnte fra Stapelholm.

Sang- og Musiklærer var i Seminariets ældre Tid Amtsprovst Wedel selv, oprindeligt paa Grund af, at den daværende Organist ved Skaarup Kirke ved langvarig Sygdom blev hindret i at besørge denne Tjeneste, som han tidligere havde lovet. Amtsprovsten vedblev ogsaa siden at besørge idetmindste en Deel af denne Underviisning, men antog til forskjellige Tider, naar Leilighed tilbød sig, Hjelpelærere, blandt hvilke han i en Indberetning fra 1834 i Særdeleshed nævner Jørgen Simonsen, der i 1825 blev dimitteret fra Seminariet, og i 2 paa 3die Aar derefter bestyrede Musikunderviisningen paa Seminariet; hvilke Aar Amtsprovsten kalder „Seminariets gyldne Tid i Musik“, hvad den ældre Periode angaaer. Efter Forandringen i 1835 overtoges Sang- og Musikunderviisningen af forannævnte 2den Lærer Petersen. I 1837 indførtes en Deling, saaledes at P. vedblev at være Lærer i Sang og i Orgelspil, men den almindelige Instrumentalmusik overdroges C. Strodtmann, efter hvis Død d. k. d. Cancellie u. 19 Marts 1839 antog C. Simonsen til

Musiklærer ved Seminariet. Fra 1843 overtog han tillige Sangunderviisningen, imod et ved kongl. Res. 10 Febr. s. A. fastsat Gagetillæg. Petersen vedblev at bestyre Orgelunderviisningen indtil sin Død. Men derefter blev ogsaa denne overdragen C. Simonsen, der saaledes nu besørger Sang- og Musikunderviisning i hele dens Udstrækning.

Den personelle Capellan hos Sognepræsten har ifølge kongl. Res. 10 Febr. 1843 tillige været ansat som Lærer ved Seminariet. I denne Post beskikkedes i bemeldte Aar først I. F. A. Posselt, der blev entlediget under 16 Febr. 1849. Hans Eftermand blev I. F. Engberg, forhen pers. Capellan hos Sognepræsten i Holbek, kaldet hertil d. 25 Februar 1850.

Vi skulle nu levere en fortløbende Fortegnelse over de fra Skaarup Seminarium i de forløbne 50 Aar dimitterede Elever, saavel som over dem, der i Henhold til Plac. 19 Oct. 1824 have efter erholdt Tilladelse underkastet sig Examen her som Privatister. Paa Grund af en Mangel i Seminariets ældste Protocoller har Listen over de Dimitterede ikke kunnet blive ganske fuldstændig; men efterat man i denne Henseende har samlet endeel Oplysninger ad forskjellige Veie, meest ved private Beretninger, er det, som nu savnes, dog ikke af nogen stor Betydning. Derimod kan det vel formodes, at der i en Fortegnelse, som omfatter saamange Navne og saamange Aar, ogsaa i andre Henseender kan have indsneget sig smaa Unøiagtigheder; men uagtet disse, om saa er, helst maatte være borte, kunne de dog ikke være af nogen saadan Beskaffenhed, at de kunne have Indflydelse paa den samlede Oversigt og de almindelige Resultater.

Fortegnelse

over de fra

Skaarup Seminarium dimitterede Elever

1803—1853.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcha- rakteren.
		Provinds.	By.	
1805-6: 12 Dimitterede.				
1	Peter Jerndorff Storm .	Fyen		(Meget godt.)
2	Niels Jensen	Fyen	Skaarup	Meget godt.
3	Jørgen Andersen . . .	Fyen	Sand.Lyndelse	Meget godt.
4	Peter Kristensen . . .	Langeland	Lykkeby	Godt.
5	Jørgen Rasmussen . .	Fyen	Nørrebroby	Brugbar.
6	Peter Jensen Mohrum	Jylland	Kongsted	Godt.
7	Anders Rasmussen . .	Fyen	Nørrebroby	Godt.
8	Niels Nielsen	(Fyen)		Godt.
9	Mathias Holm	Fyen	Skovsboe	Meget godt m. Udmærkelse.
10	Jørgen Jakobsen . . .			Godt.
11	HansTerkelsen Winther	Slesvig	Thyrslund	(Meget godt).
12	Johannes Stephansen.	Jylland	Eriknauer	Meget godt.
1808 : 9 Dim.				
13	Søren Rasmussen . . .	Fyen	Svindinge	Meget godt.
14	Anders Andersen . .	Langeland	Taarup	Meget godt.
15	Claus Clausen	Fyen	Ørbæk	Godt.
16	Johan Jørgen Hansen .	Fyen	Heldager	Godt.
17	Rasmus Jensen	Fyen	Tvede	Meget godt.
18	Søren Christensen Krag	Jylland	Asferg	M. g. m. Udm.
19	Hans Jensen	Fyen	V. Hæsinge	Meget godt.
20	Hans Hansen	Fyen	Brudager	Meget godt.
21	Joh. Jørgensen Weber	Fyen	Brudager	M. g. m. Udm.
1809: 9 Dim.				
22	Jens Bache	Slesvig	Vonsyld	Udmærk. godt
23	Andreas Lorenzen . .	Als	Lysappel	Brugbar.
24	Morten Thoysen . . .	Slesvig	Gestrup	Meget godt.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
25	Hans Jacob Mikkelsen .	Langeland	Humble	Udm. godt.
26	Anders Madsen Dinessen	Langeland	Lindelse	Meget g.
27	Lorens Anker			Brugbar.
28	Kristen Anderssen	Langeland	Torpe	Godt.
29	Ole Hansen Lind	Slesvig	Dalby	Udm. g.
30	Hans Krag Trolle	Fyen	Gundstrup	Meget g.
1810: 6 Dim.				
31	Johan Christian Smidt .	Fyen	V. Hæsinge	Godt.
32	Niels Povelsen	Langeland	Longelse	Godt.
33	Niels Hansen Flemløse .	Fyen	Søby	Godt.
34	Kristen Mackeprang . . .	Lolland	Rødby	Godt.
35	Jens Almind	Fyen	Ore	Godt.
36	Jørgen Faber	Fyen	Odense	Meget g.
• 1811: 7 Dim.				
37	Hans Rasmussen Ellegaard	Fyen	Harrendrup	M.g.m. Ud.
38	Rasmus Knudsen	Fyen	Fjeldsted	M.g.m. Ud.
39	Hans Madsen	Fyen	Thurup	M.g.m. Ud.
40	Johan Fridrik Coordt. . .	Fyen	Vissenberg	Meget g.
41	Povel Christian Fløche .	Fyen	Skalbjerger	Meget g.
42	Peder Pedersen	Fyen	Kjerte	M.g.m. Ud.
43	Frederik R. Schwartz . .	Fyen	Brobyværk	Meget g.
1812: 9 Dim.				
44	Peder Jensen	Fyen	Lakkendrup	Meget g.
45	Hans Henrik Larsen . . .	Fyen	Ore	Godt.
46	Lars Mogensen	Fyen	Steenløse	M.g.m. Ud.
47	Rasmus Christensen . . .	Fyen	Steenløse	Meget g.
48	Søren Knudsen	Fyen	Lykkesholm	Meget g.
49	Rasmus Rasmussen Lund	Fyen	Sand.Lyndelse	Godt.
50	Niss Kristensen Raben. .	Slesvig	Stenderup	M.g.m. Ud.
51	Niels Fabricius	Fyen	Føns	M.g.m. Ud.
52	Thiis Martin Reichstein .			Meget g.
1813: 11 Dim.				
53	Niels Hansen Trolle . . .	Fyen	Sandager	M.g.m. Ud.
54	Kristen Knudsen Hoyer .	Fyen	Hillersløv	Meget g.
55	Erik Olufsen Dall	Slesvig	Vonsyld	M.g.m. Ud.
56	Falle Mitballe	Slesvig	Maugstrup	M.g.m. Ud.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
57	Christen Pedersen Haastrup	Fyen	Haastrup	Meget g.
58	Claus Hansen	Fyen	Tvede	M.g.m. Ud.
59	J. C. H. Posern	Fyen	Hvidkilde	Godt.
60	Hans Christ. Nielsen Holm	Fyen	Skovsbo	M.g.m. Ud.
61	Claus Assenholm	Slesvig	Hoptrup	Godt.
62	Hans Christian Prøvensen	Sjælland	Kjøbenhavn	Meget g.
63	Lars Meisler	Sjælland	Kjøbenhavn	Meget g.
1814: 11 Dim.				
64	Hans Nielsen Cronberg .	Fyen	Rørup	M.g.m. Ud.
65	David Møller	Langeland	Rudkjøbing	(Godt).
66	Mads Hansen	Fyen	Bovense	Brugbar
67	Christian Jochumsen . .	Fyen	Ørsbjerg	(Meget g.)
68	Rasmus (?) Petersen . .	Fyen	Saltofte	Godt.
69	Jørgen Ravnsgaard . . .	Slesvig		Meget g.
70	Christian Schmidt	Slesvig		Meget g.
71	Jørgen D. H. Jørgensen.	Langeland	Søndenbro	Godt.
72	Jens Svendsen	Fyen	Svindinge	Meget g.
73	Rasmus Larsen	Fyen	Revninge	M.g.m. Ud.
74	Anders Pedersen Spodsberg	Langeland	Spodsberg	Godt.
1815: 17 Dim.				
75	Peder Nielsen Gunner . .	Fyen	Hillerslev	
76	Hans Pedersen Kjær . .	Fyen	Bubbel	
77	Joachim Peter Sandbeck	Fyen	Kjellebye	Meget g.
78	H. Hen. Wetche Henrichsen	Fyen	Haarslev	Meget g.
79	Hans Hansen	Fyen	Holmdrup	
80	H. Fuglsang	Slesvig		
81	N. Archtander-Larsen . .	Fyen	(Sletten)	
82	L. T. Nygaard	Slesvig		
83	Anders Almind	Fyen	Ore By	
84	Rasmus Pedersen	Fyen	(Jordløse ?)	
85	Johan Schwartz	Fyen	Brobyværk	Meget g.
86	Niels Larsen	Fyen	Refsvindinge	Meget g.
87	Niels Nielsen	Fyen	Steenløse	Godt.
*)				

*) No. 88-91 mangle, men formodes at have været C. Christlieb, C. M. Agertoft og Kipper, samt 1 ubekjendt. Om disse høves f. T. ingen næiere Efterretning.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
1816: 17 Dim.				
92	Peder Jensen Smidt . . .	Slesvig	Kirkeby	Godt.
93	Hans Pedersen	Fyen	Søerup	Meget g.
94	Hans Jeppesen	Fyen	Gultved	Godt.
95	Hans Lauritzen	Fyen	Allested	Udmrk. g.
96	Anders Nielsen	Fyen	Fangel	Godt.
97	P. Aagaard	Slesvig		
98	Kristian Kristensen Møller	Jylland	Veien	Udmrk. g.
99	Johan Frandsen Bast . .	Fyen	Ulbølle	Meget g.
100	Carl J. A. Svømmøe . . .	Fyen	Brylle	Godt.
101	Jens Rasmussen	Fyen	Snarup	Godt.
102	Rasmus Andersen	Fyen	Ringe	Meget g.
103	Simon Knudsen	Fyen	Thurup	Udmrk. g.
104	Knud Peter Stephansen .	Fyen	Aarslev	Udmrk. g.
105	Andreas Knudsen	Slesvig	Segeling	Meget g.
106	Niels Rasmussen	Fyen	Skaarup	Meget g.
107	Hans Frederik Ishøi . .	Fyen	Brudager	Meget g.
108	Hans Gram	Fyen	Harrendrup	Godt.
1817: 10 Dim.				
109	Christian Guulbek	Fyen	Hundstrup	Godt.
110	Lars Senius			Meget g.
111	Jens Hansen			Godt.
112	Hans Knudsen	Fyen	Steenløse	Godt.
113 a)	Jens Larsen	Fyen	Brendekilde	Meget g.
113 b)	Niels Nielsen	Fyen	Gjaldbjerg	Godt.
114	Hans Madsen Kistrup . .	Fyen	Ø. Hæsinge	Meget g.
115	Niels Smith	Fyen	Hasmark	Godt.
116	Johannes Krist. Groot Dary	Sjælland	Kjøbenhavn	Meget g.
117	Hans Cai Seierup	Fyen	Viggerslev	Godt.
1818: 9 Dim.				
118	Mads Madsen	Fyen	Langaa	Duelig.
119	Hans Hansen	Fyen	Hjallese	Duelig.
120	Hans Poulsen Østrup . .	Fyen	Hastrup	Udm. duel.
121	Chr. Christoffersen Eibye	Fyen	Eiby	Udm. duel.
122	P. Mortensen Gundelmann	Fyen	Harrendrup	Duelig.
123	Anders Klausen	Fyen	V. Aaby	Meget duel.
124	Hans Andersen	Fyen	Anderup	Udm. duel.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
125	Anders Sørensen	Fyen	Ø. Skjerninge	Beqvem.
126	Peder Knudsen	Fyen	Qværndrup	Duelig.
1819: 9 Dim.				
127	Niels Hansen Søerup . .	Fyen	Søernp	Meget duel.
128	Hans Larsen	Fyen	Gjaldbjerg	Duelig.
129	Hans Nielsen		Ørritzlev	Udm. duel.
130	Rasmus Larsen Hjorth . .	Fyen	Harrendrup	Meget duel.
131	F. Ambrosius Stub Hansen		Emtekjær	Udm. duel.
132	Peder Rasm. Schaldemose	Fyen	Kingstrup	Udm. duel.
133	Thomas Peder Hohvy . .	Slesvig	Gravensteen	Duelig.
134	Hans Christian Pedersen .	Fyen	Assens	Duelig.
135	Jens Peder Kjær	Fyen	Marslev	Duelig.
1820: 11 Dim.				
136	Kristen Iversen Schmidt .	Fyen	Hillerslev	Meget g.
137	Peter Petersen	Slesvig	Beftoft	Meget g.
138	Peder Larsen Filstrup . .	Fyen	Filstrup	Meget g.
139	Hans Jensen	Fyen	Strammelse	Meget g.
140	Peder Hansen Schougaard	Fyen	Hudevad	Meget g.
141	Frederik Ludvig Lundbech	Fyen	Kjerte	Meget g.
142	Simon Rasmussen	Fyen	Snarup	Meget g.
143	Frantz Kristian Velling .	Fyen	Vindinge	Meget g.
144	L. K. Møller	Fyen	Odense	Meget g.
145	Rasmus Jakobsen	Fyen	Gjelsted	M.g.m.Ud.
146	Ole Lange Olsen	Fyen	Nyborg	M.g.m.Ud.
1821: 9 Dim.				
147	Anders Jørgen Nielsen .	Fyen	Korup	M.g.m.Ud.
148	Jens Stephansen	Fyen	Høirup	M.g.m.Ud.
149	Jørgen Nielsen Holm . .	Fyen	Fjeldsted	Meget g.
150	Lars Nielsen Lund	Fyen	Kjærby	Meget g.
151	Ole Christian Heiden . .	Fyen	Lunde	Godt.
152	Hans Knudsen	Fyen	Grøftbjerg	M.g.m.Ud.
153	Jacob Møller	Fyen	Søerup	Godt.
154	Mads Bondesen	Fyen	Tommerup	Godt.
155	Peter Carl Grønvald . . .			Meget g.
1822: 16 Dim.				
156	Joh. Andreas H. Andersen	Fyen	Svendborg	M.g.m.Ud.
157	Lars Nissen	Jylland	Gjæsten	Meget g.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
158	Hans August Jantzen . .	Fyen	Espe	Meget g.
159	Thue Lauritzen Nothkjær	Fyen	Fjeldstrup	Meget g.
160	Hans Andersen Aagaard .	Fyen	Seden	Meget g.
161	Hans Rasmussen Schjærbek	Fyen	Assens	Meget g.
162	Frederik Christ. Knudsen	Fyen	Assens	M.g.m.Ud.
163	Hans Rasmussen	Fyen	Veistrup	Meget g.
164	Mads Magnus Pagh . . .	Fyen	Assens	Meget g.
165	Hans Lund Friis	Fyen	Akkerup	Meget g.
166	Niels Christ. Christiansen	Fyen	Korup	Meget g.
167	Lars Hansen	Fyen	Ørslev	Meget g.
168	Niels Larsen	Fyen	Stige	Meget g.
169	Christian Radoor	Fyen	Rørup	Meget g.
170	Hans Vilhelm Kragh . . .	Fyen	Gjeldsted	Meget g.
171	Carl Julius Klein	Sjælland	Kjøbenhavn	Meget g.
1823: 8 Dim.				
172	Johannes Knudsen	Fyen	Oure	M. duelig.
173	Peder Winther	Fyen	Skaarup	Duelig.
174	Jørgen Hendrik Nielsen .	Fyen	Aarslev	M. d. m. Ud.
175	Jakob Kristoffer Kreiberg	Fyen	Assens	M. d. m. Ud.
176	Hans Hansen	Fyen	Sandager	Duelig.
177	Rasmus Riber	Fyen	Svendborg	M. duelig.
178	Wilh. Ferdinand Jørgensen	Sjælland	Barkerup	M. duelig.
179	Christian Hansen Grass .	Fyen	Odense	Duelig.
1824: 17 Dim.				
180	Niels Nielsen	Fyen	Ubberud	M. duelig.
181	Carl Justus Valentin Wedel	Ærø	Marstal	M. duelig.
182	Lauritz Grøndahl Petersen	Slesvig	Beftoft	Duelig.
183	Jes Frellesen	Slesvig	Wraae	Beqvem.
184	J. M. Georg Hollard Nielsen	Fyen	Kjerteminde	Ud. duelig.
185	Thomas Wissing Friis . .	Fyen	Haarby	M. duelig.
186	Cornelius Schmidt Ploug	Ærø	Bregninge	Beqvem.
187	Anders Ishøi	Fyen	Brudager	Duelig.
188	Hans Andersen Larsen . .	Fyen	Veirup	Duelig.
189	Jacob Pedersen Schøtt .	Fyen	V. Hæsinge	Beqvem.
190	Hans Crone	Fyen		Duelig.
191	Hans Jacob Schmidt . . .	Fyen	Steenstrup	Duelig.
192	Rasmus Thomsen	Fyen	Skaarupør	Duelig.
193	R. I. Baggesen	Fyen	Oure.	Ud. duelig.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
194	I. H. Boye	Ærø	Marstal	Ud. duelig.
195	Las Lassen	Jylland	Overhornbeck	M. duelig.
196	P. H. Meinerts	Sylt	Keitum	M. duelig.
1825: 18 Dim.				
197	Carl Henrich With . . .	Fyen	Odense	M. g. m. Ud
198	Jens Roll	Fyen	Odense	Meget g.
199	Christ. Ehrenreich Brandt	Langeland	Tryggeløv	Meget g.
200	Hans Peter Hansen . . .	Slesvig	Flensborg	Meget g.
201	Jess Lundbeck	Fyen	Tanderup	Godt.
202	Peder Madsen	Fyen	Hjerup	Godt.
203	Peder Hansen Thurup . .	Fyen	Thurup	Meget g.
204	Jens Rasmussen	Fyen	Staagerup	Godt.
205	Elias Sørensen Holm . .	Slesvig	Hygum	Meget g.
206	Casp. Math. Helmann Ishøi	Fyen	Brudager	Godt.
207	Casp. Heinrich Baumgarten	Fyen	Assens	Meget g.
208	Fritz Lindhardt	Fyen		Godt.
209	Niels Jacobsen	Fyen	Gjelsted	M. g. m. Ud.
210	Jørgen Simonsen	Fyen	Assens	Meget g.
211	Casper Wilhelm Bech . .	Anholt		Meget g.
212	Hans Biilmann	Sjælland	Skjelskør	Godt.
213	Jørgen Larsen	Fyen	Ruc	Meget g.
214	Anders Ibsen Høisholdt .	Fyen	Tommerup	Meget g.
1826: 19 Dim.				
215	Rasmus Holst Petersen . .	Fyen	Søeby	Udm. duel.
216	Lars Hansen Winther . .	Fyen	Akkerup	M. duelig.
217	Niels Christensen	Fyen	Gjelsted	Ud. duelig.
218	Morten Nielsen Mortensen	Thorseng	Væmmenæs	M. duelig.
219	Hans Christian Hansen .		Vornæs	Duelig.
220	Christen Knudsen	Slesvig	Hoptrup	M. duelig.
221	Hans Jespersen Petersen	Slesvig	Bestoft	M. duelig.
222	Carl Rasmus Tscherning	Fyen	Middelfart	M. duelig.
223	Peter August Wedel . . .	Ærø	Marstal	Ud. duelig.
224	Lorentz Raun	Slesvig	Maugstrup	M. duelig.
225	Jørgen Nielsen	Fyen	Saaderup	M. duelig.
226	Fritz Ludvig Faber . . .	Ærø	Marstal	Ud. duelig.
227	Niels Jacob Nielsen . . .	Fyen	Svendborg	M. duelig.
228	Frederik Monrad Juel . .	Fyen	Drigstrup	Duelig.
229	Carl Chr. Wilh. Møller .	Sjælland	Kjøbenhavn	M. duelig.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
230	Ludvig Svitzer	Sjælland	Brøndbyøster	Duelig.
231	Jacob Hansen	Fyen	Christiansdal	Ud. duelig.
232	F. Georg Marq. Hinrichsen	Slesvig		Ud. duelig.
233	Morten Sørensen	Jylland	Oyerby	Beqvem.
1827: 14 Dim.				
234	Hans Meyling	Fyen	Kjertinge	M. d. m. Ud.
235	P. St. Rasmussen	Strynø		M. duelig.
236	Peter Hansen	Fyen	Svendborg	M. duelig.
237	Christian Henrik Lausen .	Fyen	Nyborg	M. d. m. Ud.
238	Niels Kjærbølling	Als	Dynnevil	M. d. m. Ud.
239	Jørgen Fallesen	Slesvig	Jernæs	Duelig.
240	Søren Kristian Jacobsen	Jylland	Nibe	Duelig.
241	Rasm. Christoffersen Eibye	Fyen	Eibye	M. duelig.
242	Henrik Schade	Sjælland	Kjøbenhavn	M. duelig.
243	Peter Enevold Christensen	Fyen	Krarpup	M. duelig.
244	Thomas Lange	Als	Augustenborg	Duelig.
245	Jørg. Christian Jørgensen	Fyen	Kullerup	Ei ubeqv.)
246	Johannes Sevel	Fyen	Ryslunge	Ei ubeqv.)*
247	Rasmus Vilhelm Reinsholm	Sjælland	Terløse	Ei ubeqv.)
1828: 21 Dim.				
248	Jens Frederik Winther .	Ærø		M. d. m. Ud.
249	Johan Christian Kongstad	Jylland	Østed	Duelig.
250	Hans Rasmussen	Fyen	Skovbye	M. duelig.
251	Hans Ahrent Heilmann .	Fyen	Baaring	Duelig.
252	Mogens Johan Drost . .	Langeland	Bjerbygaard	Duelig.
253	Hans Henrik Petersen . .	Fyen	Horne	Duelig.
254	Christen Bruun	Jylland	Sønderbech	Duelig.
255	Mads Jørgen Felding . .	Fyen	Søllinge	M. duelig.
	Rasmus Vilhelm Reinsholm	Sjælland	Terløse	Duelig.
	Johannes Sevel	Fyen	Ryslunge	Beqvem.
	Jørg. Christian Jørgensen	Fyen	Kullerup	Duelig.
256	Henr. C. Algreen-Petersen	Fyen	Søebye	Duelig.
257	Sophus Jensen	Fyen	Raunholdt	Duelig.
258	Jan Peter Felding	Fyen	Næraae	Duelig.
259	Erik Chr. Knudsen Møller	Fyen	Haarslev	M. duelig.
260	Morten Biilmann	Sjælland	Grevinge	M. d. m. Ud.

* See næste Dimission.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
261	Ivar Nielsen Meier	Slesvig	Kolstrnp	Ud. duelig.
262	Sylvester Albrecht Møller	Fyen	N. Brobye	M. d. m. Ud.
263	Paul Søegaard	Slesvig	Fausing	Duelig.
264	Philip Hansen Møller . .	Slesvig	Jægerup	M. duelig.
265	Niels Olsen Bruun	Langeland	Fuglsbølle	M. duelig.
1829: 22 Dim.				
266	Johan Jensen Raben . . .	Slesvig	Fauervraae	M. duelig.
267	Mathias Nissen Thielsen .	Slesvig	Vilstrup	Duelig.
268	Jens Peter Petersen . . .	Fyen	Ebberup	M. duelig.
269	Hans Nielsen	Fyen	Kjærum	M. duelig.
270	Jacob Rasmussen	Thorseng	Landet	M. duelig.
271	Steffen Jørgensen	Fyen	Seden	M. duelig.
272	Christian Elisæus Møller	Fyen	Søerup	M. duelig.
273	Simon Petersen	Slesvig	Bramdrup	M. duelig.
274	Herløv Thørgersen Møller	Fyen	Balslev	M. duelig.
275	Rasmus Jepsen	Slesvig	Veistrup	Duelig.
276	Hans Peter Dall	Slesvig	Vilstrup	Duelig.
277	Rasmus Larsen	Fyen	Ebberup	M. d. m. Ud.
278	Carl Westergaard	Fyen	Harritzlev	M. d. m. Ud.
279	Hans Aagaard	Slesvig	Jægerup	M. duelig.
280	Jes Petersen	Slesvig	Qvars	M. d. m. Ud.
281	Claas Marcussen	Slesvig	Valsbøl	M. duelig.
282	Jørgen Chr. Kastrup . . .	Fyen		Duelig.
283	Nicolai Wilh. Schöffmann	Fyen	S. Næraae	Duelig.
284	Mathias Chr. C. Warming	Jylland	Seem	M. duelig.
285	G. Adolph v. Tscherning	Sjælland	Grandløse	Duelig.
286	E. Engelbrecht Jørgensen	Sjælland	Mørke	Beqvem.
287	Carl Anton Ludvigsen . .			Beqvem.
1830: 13 Dim.				
288	Jørgen Hartvig Friis . . .	Fyen	Sarup	M. d. m. Ud.
289	Jacob Møller	Fyen	Hesselager	M. duelig.
290	Ove Christen Munk . . .	Fyen	Herrested	Duelig.
291	Jens Hansen Skovgaard .	Fyen	Skovballe	Duelig.
292	Jørgen Christian Rønning	Fyen	Huusby	M. d. m. Ud.
293	Carsten Jürgensen	Slesvig	Flensborg	Beqvem.
294	Berhard Wilhelm Wedel	Ærø	Marstal	Beqvem.
295	Johann Broder Hammer .	Slesvig	Flensborg	Duelig.
296	Lauritz Frederik Thorup .	Fyen	Aunslev	M. d. m. Ud.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
297	Chr. Enevold Christensen	Fyen	Krarup	Duelig.
298	Lauritz Georg Kjærbølling	Als	Dynnevit	M. d. m. Ud.
299	Ivar Chr. Christensen . .	Fyen	Lunde	Duelig.
300	Andreas Anton	Jylland	Kolding	Duelig.
1831: 15 Dim.				
301	Johan Christian Kongstad	Jylland	Aalborg	Meget g.
302	Peter Liebe Hunderup . .	Fyen	Korup	Meget g.
303	Henrich Roth	Ærø	Ærøeskjøbing	Udm. godt.
304	Rasmus Peter Rasmussen	Fyen	Viby	Meget g.
305	Andreas Jensen	Fyen	Veistrup	Godt.
306	Gregers Nissen Lind . . .	Slesvig	Skovtved	Beqvem.
307	Rasmus Larsen	Fyen	Ryslinge	Godt.
308	Lauritz Petersen Kock . .	Ærø	Ærøeskjøbing	Meget g.
309	Hans Pauli Blankholm . .	Jylland	Randers	Meget g.
310	Hans Jørgensen	Fyen	N. Brobye	Meget g.
311	Claus Clausen Brock . . .	Als	Ulkebølle	Udm. godt.
312	Hans Lauritz Bang	Jylland	Fredericia	Meget g.
313	Christian Grill	Holsteen	Sct. M. Donn	Godt.
314	Christian Frederik Petersen	Sjælland	Kjøbenhavn	Meget g.
315	Johan Peter Møller	Lolland	Bandholm	Beqvem.
1832: 14 Dim.				
316	Peter Petersen	Slesvig	Hoptrup	Meget g.
317	Peter Hansen	Fyen	Skaarup	Godt.
318	Frederik Bentsen Petersen	Fyen	Svendborg	Meget g.
319	Christian H. M. Clausen	Fyen	Kjølstrup	Godt.
320	Erik P. Kjær	Slesvig	Leert	Meget g.
321	Frederik Christian Dahm	Slesvig	Starup	Meget g.
322	Peter Madsen Alsing . . .	Slesvig	Øddis	Meget g.
323	Jens Christian Christiansen	Als	Tanslet	Meget g.
324	Rasmus Bondo	Fyen	S. Brobye	Godt.
325	Max Jørg. Peter Greve . .	Slesvig	Akkeby	Meget g.
326	Christian H. Nielsen	Fyen	Sørslev	Meget g.
327	Carl Seehausen	Sjælland	Kjøbenhavn	Godt.
328	Ole Ingemann	Sjælland	Kjøbenhavn	Meget g.
329	Nis Nissen	Slesvig	Østerlinnet	Godt.
1833: 18 Dim.				
330	Rasmus Hansen Lohmann	Fyen	Kissendrup	Ud. duelig.
331	Lars Hansen	Fyen	Aasum	M. duelig.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
332	Jørgen Frederik Weber .	Ærø	Rise	M. duelig.
333	Hans Nissen Fallesen . .	Slesvig	Raad	M. duelig.
334	Johan Jacob Jacobsen .	Langeland	Fuglebølle	Ud. duelig.
335	Christian Hansen Staugaard	Sundevit	Adsbøl	M. duelig.
336	Johannes Halvorsen . . .	Fyen	Nyborg	M. duelig.
337	Theodor Emil Due	Sjælland	Kjøbenhavn	M. duelig.
338	Carl Peter Brodersen . .	Slesvig	Hyrup	M. duelig.
339	Joh. Diederich Aug. Gang	Slesvig	Slesvig	M. duelig.
340	Peter Hinrich Leonhard .	Slesvig	Slesvig	M. duelig.
341	Lorenz Lorenzen	Slesvig	Vallsbøl	Duelig.
342	Ole Hansen Nissen	Slesvig	Bjert	Duelig.
343	Rasmus Boie	Fyen	Viggerslev	M. duelig.
344	Jeppe Nielsen Meier . . .	Slesvig	Grønnebek	M. duelig.
345	Christian Thorup	Fyen	Aunslev	Duelig.
346	Claus Maack	Slesvig	Klangsbøll	Beqvem.
347	Peter Jacob Simonsen . .	Slesvig	Harrislev	Duelig.
1834: 33 Dim.				
348	Søren Olufsen Raben . . .	Slesvig	Frørup	M. d. m. Ud.
349	Heinrich Prehn	Slesvig	Bjolderup	M. duelig.
350	Johan Carl Holm	Sjælland	Kjøbenhavn	Beqvem.
351	Johan Ludvig Korck . . .	Fyen	Ulbølle	M. duelig.
352	Peter Nissen	Slesvig	Moltrup	Duelig.
353	Jes Dall	Slesvig	Aastrup	M. duelig.
354	Peder Hansen	Als	Miang	M. duelig.
355	Lars Hansen Møller . . .	Slesvig	Jægerup	M. duelig.
356	Hans Christian Geil . . .	Slesvig	Moiibøll	M. duelig.
357	Peder Christensen	Fyen	Gjeldsted	Duelig.
358	Peder Christian Brøns . .	Sjælland	Flinterup	Duelig.
359	Mads Nissen Ahnholm . .	Fyen	Hjarup	Duelig.
360	Godburg Johann Sievertsen	Slesvig	Lindholm	M. duelig.
361	Lorenz Petersen	Slesvig	St. Ahrendsviøll	Duelig.
362	Ole Jacob Kjæng	Slesvig	Bjert	Duelig.
363	Anders Peder Knudsen . .	Fyen	Qverndrup	M. duelig.
364	Willads Petersen	Slesvig	Diernes	M. duelig.
365	Jes Jessen	Fyen	Haastrup	Duelig.
366	Marius Niels Møller . . .	Slesvig	Halk	Duelig.
367	Knud Carl Knutzen . . .	Als	Tandslet	M. duelig.
368	Johann Marth	Slesvig	Dörpstedt	M. duelig.
369	Chr. Volqvard Gottschau	Holsteen	Heide	M. duelig.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
370	Jacob Alberts	Holsteen	Hohenwestedt	Duelig.
371	Henning Carsten Krohn .	Holsteen	Lunden	M. duelig.
372	Peter Puck	Holsteen	Preetz	Duelig.
373	Claus Finck	Holsteen	Krokau	Duelig.
374	Johan Frederik Møller .	Fyen	N. Brobye	Duelig.
375	Jørgen Rasmussen	Fyen	Aulby	Duelig.
376	Marx Nicolai Brix	Slesvig	Neubehrend	Duelig.
377	Hans Thies	Slesvig	Langholz	Duelig.
378	Thomas Thomsen	Slesvig	Stigeland	M. duelig.
379	Joachim Klindt	Holsteen	Tiefbergen	Duelig.
380	Heinrich Löck	Slesvig	Grosssolt	M.g. m.Ud.
1835: 26 Dim.				
381	Johan Christian Meyland	Slesvig	Ulderup	M. duelig.
382	Rasmus Andersen	Fyen	Gamborg	M. duelig.
383	Peter Anton Dame	Sjælland	Jægersborg	M. duelig.
384	Jørgen Bergholt	Slesvig	Gabel	Duelig.
385	Hans Michelsen	Slesvig	Hjerting	M. duelig.
386	Andreas Christian Kloster	Slesvig	Sommersted	M. duelig.
387	Hans Conrad	Slesvig	Bordelum	Bequem.
388	Morten Schjær	Fyen	Ollerup	M. duelig.
389	Ludvig C. Carlsen	Als	Augustenborg	M. duelig.
390	Lorenz Lorenzen	Slesvig	Løit	M. duelig.
391	Lorenz Jochimsen	Slesvig	Ulsnis	M. duelig.
392	Christian Storm	Holsteen	Heringsdorf	Duelig.
393	Lorenz Lorenzen	Slesvig	Aventoft	M. duelig.
394	Samuel Thyge Carstensen	Slesvig	Uk	M. duelig.
395	Niels Christensen Bjerrum	Jylland	Douer	M. duelig.
396	Peter Møller	Sjælland	Slagelse	Duelig.
397	Gottlieb Asmussen	Slesvig	Gravensteen	M. duelig.
398	Peter Langemann Muhl .	Slesvig	Koldingbøl	M. duelig.
399	Hans Christian Jacobsen	Slesvig	Haustedt	M. duelig.
400	Pet. Rasmussen Andreassen	Slesvig	Uk	Duelig.
401	Hans Nicolai Østergaard	Fyen	Ø. Hæsinge	Duelig.
402	Poul Antoni Schmidt . .	Slesvig	Østerbye	M. duelig.
403	Johan Suhr	Holsteen	Süderau	Duelig.
404	Johann Theodor Warnke	Holsteen	Lunden	M. duelig.
405	Peter Rømer Japsen . . .	Holsteen	S. Friedrichsk.	Duelig.
406	Claus Grooth	Holsteen	Ostrode	Duelig.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne
		Provinds.	By.	
1836: 31 Dim.				
407	Hans Christian Rasmussen	Fyen	Saltofte	Beqvem
408	Anders Jørgensen	Fyen	Haare	M. duelig.
409	Nis Gottfredsen	Slesvig	Grarup	Duelig.
410	Hans Heinrich Rosenkrantz	Holsteen	Neustadt	Ud. duelig.
411	Nis Petersen	Slesvig	Diernis	M. duelig.
412	Hans Peter Hansen	Slesvig	Stybbæk	Duelig.
413	Christian Michael Friis	Fyen	Haarby	Duelig.
414	Joh. Georg Monr. Thomsen	Ærø	Ærøeskjøbing	Duelig.
415	Cornelius Bonnichsen	Slesvig	Stemmel	M. duelig.
416	Jørgen Peter Hansen	Slesvig	Bjendrup	Duelig.
417	Nis Hansen Nissen	Slesvig	Solderup	Duelig.
418	Johann Wilh. Schlichting	Fehmern	Bennesdorf	Duelig.
419	Anders Hansen	Ærø		Duelig.
420	Lorentz Peter Henningsen	Slesvig	Qvars	M. duelig.
421	Wilhelm Arfsten	Føhr	Bolding	M. duelig.
422	Hans Peter Hansen	Slesvig	Stübbek	M. duelig.
423	Nicolai Jürgen Nielsen	Slesvig	Frisløv	M. duelig.
424	Mads Frederik Hansen	Fyen	V. Aaby	M. duelig.
425	Christ. Larsen Christensen	Slesvig	Bjolderup	M. duelig.
426	Carsten Hansen	Slesvig	Behrendorf	M. duelig.
427	Claus Tams	Slesvig	Brekendorf	M. duelig.
428	Carsten Jensen	Slesvig	Behrendorf	M. duelig.
429	Marx Peter Clausen	Slesvig	Goltorf	Duelig.
430	Peter Lorenzen Schmidt	Slesvig	Satrup	Duelig.
431	Nicolaus Hinr. Hinrichsen	Slesvig	Friedrichsberg	Beqvem.
432	Anders Bendtsen	Sjælland	Sageby	M. duelig.
433	Hans Vieth	Holsteen	Laboe	Duelig.
434	Heinrich August Freitag	Holsteen	Hottersdorf	M. duelig.
435	Erik Hansen	Ærø		Duelig.
436	Peter Nicolai Bondesen	Fyen	Skaarup	M. duelig.
437	Daniel Hansen-Meyer	Sjælland	Helsingør	M. duelig.
1837: 36 Dim.				
438	Andreas Christian Lützen	Slesvig	Hosbøl	M. duelig.
439	Asmus Asmussen	Slesvig	Sveierup	M. duelig.
440	Tyge Tygesen	Slesvig	Hostrup	M. duelig.
441	Jens Jensen	Slesvig	Leerdt	Duelig.
442	Mads Nissen Madsen	Slesvig	Maugstrup	Duelig.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
443	Peter Ivar Nöisen	Slesvig	Simmersted	M. duelig.
444	Peder Matthiasen	Fyen	Hjersoure	M. duelig.
445	Christoffer Otto Lindballe	Fyen	Bogense	M. duelig.
446	Christian Christiansen . .	Slesvig	Lindholm	Duelig.
447	Hans Pedersen	Fyen	Brudager	Duelig.
448	Jørgen Christensen	Als	Ulkebøl	Duelig.
449	Lorenz Hansen	Slesvig	Treia	Duelig.
450	Claus Schwennesen	Slesvig	Quern	Duelig.
451	Johann Friederich Alsen	Slesvig	Tolk	Duelig.
452	Anton August Holm	Slesvig	Møgeltønder	Duelig.
453	Heinr. Chr. Wilh. Kähler	Holsteen	Eutin.	M. duelig.
454	Johann Hinrich Retwisch	Holsteen	Fiefbergen	M. duelig.
455	Carl Friedrich Emil Kark	Holsteen	Heringgaarden	M. duelig.
456	Joachim Adolph Horst . .	Holsteen	Hagen	Duelig.
457	Hans Hargens	Holsteen	Meldorf	Duelig.
458	Hans Hinrich Hansen . . .	Holsteen	Neuenkirchen	Duelig.
459	Christopher Wilh. Lütge	Holsteen	Segeberg	M. duelig.
460	Thomas Heinrich Schröder	Holsteen	Greifenhagen	Duelig.
461	Lorentz Lorentzen	Slesvig		Duelig.
462	Wilhelm Pedersen	Fyen	Svendborg	M. duelig.
463	Jørgen Diderich Melchior	Fyen	Svendborg	Duelig.
464	Hans Jürgen Glüsing	Slesvig	Flensborg	M. duelig.
465	Peter Koch	Slesvig	Ascheffel	M. duelig.
466	Christian Christiansen . . .	Slesvig	Aabenraa	M. duelig.
467	Matthias Pedersen	Slesvig	Aabenraa	Duelig.
468	Peter Petersen Paradis . . .	Als	Hørup	M. duelig.
469	Peter Lauritzen	Slesvig	Schartved	M. duelig.
470	Hans Adolph Th. Schönberg	Fyen	Fangel	M. duelig.
471	Hans Gundesen	Slesvig	Hürup	Duelig.
472	Otto Wilhelm Retwisch . . .	Holsteen	Fiefbergen	Duelig.
473	Heinrich Saul	Slesvig	Brekendorf	M. duelig.
1838 : 21. Dim.				
474	Niels Jessen	Slesvig	Bjolderup	M. duelig.
475	Rasmus Høier	Taaasinge	Bjerreby	M. duelig.
476	Hans Hansen Schjøtt	Slesvig		Duelig.
477	Niels Petersen Lund	Slesvig		Duelig.
478	Joh. Hein. Joach. Hinrichsen	Holsteen	Stokkelsdorf	M. duelig.
479	Hans Philip Møller	Slesvig	Jægerup	Duelig.
480	Hans Jensen Nielsen	Slesvig		Duelig.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
481	Ole Clausen Olsen	Ærø	Rise	Megetduel.
482	Jørgen Jørgensen	Als		Megetduel.
483	Peter Jensen Christensen	Slesvig		Megetduel.
484	Hans Jendresen	Slesvig	Hoptrup	Megetduel.
485	Lorentz Dall	Slesvig	Hoptrup	Megetduel.
486	Christoffer Meier Odefey	Holsteen	Lunden	Duelig.
487	Jørgen Peter Andresen .	Als	Hørup	Megetduel.
488	Marcus Ulrich Jacobsen.	Slesvig		Megetduel.
489	Jens Nis Gregersen . . .	Slesvig		Duelig.
490	Philip Enghoff	Sundevad		Megetduel.
491	Hans Christian Löck . .	Slesvig	Grossolt	Megetduel.
492	Jens Jversen	Slesvig		Megetduel.
493	Albert Schwartz	Holsteen		Duelig.
494	Severin Juhl	Slesvig	Qvistgaard	Megetduel.
1839: 30 Dim.				
495	Christian Burhøi	Als	Adzeballigskov	Duelig.
496	Christian J. B. Larsen .	Fyen	Tommerup	Duelig.
497	Berthel Juhl	Slesvig	Hoptrup	Megetduel.
498	Emil Wildt	Fyen		Duelig.
499	Christian Nielsen	Slesvig	Gram	Duelig.
500	Andreas Peter Rüttel . .	Jylland		Duelig.
501	Frederik Christian Petersen	Langeland		Duelig.
502	Fritz Geipel	Slesvig	Flensborg	Megetduel.
503	Detlev Frederik Stiskola	Slesvig		Megetduel.
504	Peter Jessen	Slesvig		Megetduel.
505	Jürgen Peter Hansen . .	Slesvig	Jordkirch	Megetduel.
506	Thomas Jørgensen	Fyen	Kullerup	Megetduel.
507	Hans Julius Rohde . . .	Slesvig		Duelig.
508	Johann Hinrich Rohardt	Holsteen		Duelig.
509	Jürgen Johan Lorenzen .	Slesvig		Megetduel.
510	Vilhelm Valdemar Røaning	Fyen	Huusby	Megetduel.
511	Anders Olesen	Fyen		Megetduel.
512	Miobel Roedsted	Jylland	Rask	Megetduel.
513	Fritz Bötcher	Slesvig		Duelig.
514	Niels Peter Lund	Fyen		Duelig.
515	Lars Christensen	Fyen		Duelig.
516	Philip Nielsen Bang . . .	Fyen	Fønskov	Duelig.
517	Jens Andersen	Fyen		Megetduel.
518	Hans Hansen	Slesvig		Megetduel.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
519	Tilemann N. T. Ridiger .	Sjælland	Kjøbenhavn	Duelig.
520	Asmus Asmussen	Als	Ulderup	Meget duel.
521	Just Henrik Jagd	Jylland	Kolding	Meget duel.
522	Eggert Holm	Holsteen		Duelig.
523	Gerhard Geisler	Holsteen	Lunden	Duelig.
524	Axel Georg Müller	Sjælland	Kjøbenhavn	Duelig.
1840: 23 Dim.				
525	Hans Peter Petersen. . .	Fyen	Tanderup	Duelig.
526	Pet. H. Lorentzen Schmith	Slesvig	Dannevirke	Meget duel.
527	Hans Jacob Bondesen . .	Fyen	Skaarup	Beqvem.
528	Christian Thomsen . . .	Als		Meget duel.
529	Jep Jepsen Schmith. . .	Slesvig	Lygumkloster	Duelig.
530	Lauritz Buch Riber . . .	Jylland	Aale	Duelig.
531	Jens Hansen.	Fyen	Trolleborg	Meget duel.
532	Christian L. Hansen. . .	Fyen	Odense	Duelig.
533	Jens Peter Corneliussen .	Jylland	V. Starup	Beqvem.
534	Chr. Frd. Wilhelm Ternité	Holsteen		Duelig.
535	Hans Chr. Johannsen . .	Als	Nordborg	Meget duel.
536	Abraham Claus Chr. Koch	Slesvig	Ascheffel	Duelig.
537	Jürgen Hinrich Trahn. . .	Slesvig	Kleinensee	Meget duel.
538	Joachim Lütt	Holsteen	Selent	Meget duel.
539	Matthias Heinr. Holzmann	Slesvig	Haderslev	Meget duel.
540	Carl H. Chr. Hensen . .	Holsteen		Meget duel.
541	Christian Jacobsen . . .	Langeland	Fuglebølle	Meget duel.
542	Peter Lasthein.	Slesvig	Jels	Duelig.
543	Peter Chr. Wilhelmsen .	Slesvig	Havetoft	Meget duel.
544	Hans Hinrich Chr. Nissen	Slesvig	Moltrup	Meget duel.
545	Hans Petersen	Fyen	Horne	Duelig.
546	Johann Andreas Hebbeln	Holsteen	(Ditmarsken)	Meget duel.
547	Hans Hinrich Rehmke. . .	Holsteen	Nortorf	Duelig.
1841: 42 Dim.				
548	Detlef Heinrich Kloock .	Holsteen	Neumühlen	Duelig.
549	Laur. Chr. Fred. Brandstrup	Fyen	Assens	Meget duel.
550	Lorentz Jessen	Slesvig	Bjolderup	Meget duel.
551	Jens Ch. Heinr. Claud. Jagd	Jylland	Fredericia	Meget duel.
552	Theodor Frederick Daevel	Slesvig	Altenhof	Meget duel.
553	Peter Christian Hinrichsen	Slesvig	Coldenbøl	Meget duel.
554	Johan Peter Sønksen . .	Slesvig	Langenhorn	Duelig.

№	De Dimitteredes Navno.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
555	Christian Edvard Keller .	Lolland	Skørringe	Duelig.
556	Conradt Kühlbrandt . . .	Holsteen	Neumünster	Meget duel.
557	Johann Siegfried Nissen	Holsteen	Grömnitz	Duelig.
558	Christian Peter Warming	Fyen	Uggerslev	Duelig.
559	Hans Greve	Slesvig	Hütten	Meget duel.
560	Jürgen Peter Andresen .	Slesvig	Aabenraa	Meget duel.
561	Andreas Chr. Ludvig Habig	Slesvig	Flensborg	Meget duel.
562	Carl Friedr. Theod. Stück	Fehmern	Landkirchen	Udm. duel.
563	Niels Peter Andersen . .	Fyen	(Hindsholm)	Duelig.
564	Anders Schmith	Fyen	Stige	Meget duel.
565	Niels Madsen	Slesvig		Duelig.
566	Jens Hansen	Slesvig	Sommersted	Meget duel.
567	Jacob Feldtmann	Holsteen	Brochdorf	Meget duel.
568	Harke Bahne Harksen . .	Slesvig	Bargum	Ei uduelig.
569	Jacob Christ. Christensen	Lolland	Gloslunde	Duelig.
570	Peter Nissen Petersen . .	Slesvig	Ladelund	Meget duel.
571	Jeppe Hansen	Sjælland	Holstenborg	Duelig.
572	Mathias Mathiesen	Slesvig	(Sundeved)	Meget duel.
573	Carl Chr. August Schjerning	Jylland	Fredericia	Duelig.
574	Heinr. Franz Thimot. Staack	Slesvig		Duelig.
575	Peter Møller Sørensen . .	Sjælland	Vensløv	Duelig.
576	Johannes Matzen	Als	Nottmark	Udm. duel.
577	Carl Chr. P. Dijon Bærtelsen	Fyen	Svendborg	Meget duel.
578	Mads Winther	Ærø	Bregninge	Duelig.
579	Hans Loof Andresen . .	Slesvig	Oldenswort	Udm. duel.
580	Franz Friedrich Reimers	Slesvig	Oesel	Meget duel.
581	Franz Hinrich Dau	Slesvig	Clove	Duelig.
582	Hans Pors	Slesvig	Oxenvad	Meget duel.
583	Peter Chr. Cornelius Kämpel	Holsteen	Altona	Duelig.
584	Jürgen Hinrich Lausen .	Slesvig	Füsing	Duelig.
585	Andreas Hansen	Sjælland	Holsteinborg	Meget duel.
586	Eduard Farrer	Sjælland	Kjøbenhavn	Duelig.
587	Peter Christian Grün . .	Slesvig	Flensborg	Meget duel.
588	Søren Christensen	Fyen	Davinde	Duelig.
589	Ulrich Hinrich Wolff . .	Slesvig		Duelig.
1842: 25 Dim.				
590	Jürgen Wilhelm Siemsen	Slesvig	Angel	Ei uduelig.
591	Friedrich Adolph Schmidt	Slesvig	Flensborg	Duelig.
592	Frederich Nissen Simonsen	Slesvig	Haistrup	Meget duel.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
593	Christen Madsen Struck .	Als	Holm	Meget duel.
594	Johann Schmidt	Fyen	Davinde	Duelig.
595	Gustav Ludvig Hansen .	Fyen	Odense	Meget duel.
596	Rasmus Christensen . . .	Fyen	Nybølle	Duelig.
597	Johann Johannsen	Als	Holm	Meget duel.
598	Sønke Thomas Jensen . .	Slesvig	Langenhorn	Meget duel.
599	Heinrich Wilhelm Kessal	Holsteen	Seelent	Duelig.
600	Hans Christoph. Nic. Kistrup	Fyen	Assens	Meget duel.
601	Jens Jensen	Slesvig	Broock	Meget duel.
602	Chr. Elias Jacobus Dændler	Fyen	Odense	Duelig.
603	Bendix Michelsen Simonsen	Slesvig	Leerdt	Duelig.
604	Christ. Ferdinand Göttische	Slesvig	Kleinsolt	Duelig.
605	Claus Frederik Clausen .	Fyen	Nyborg	Meget duel.
606	Lorenz Mogensen	Fyen	Rollsted	Duelig.
607	Jørgen Brodersen	Sundeved	Broager	Udm. duel.
608	Vitus Marcellius Bruun .	Falster	Veggersløv	Meget duel.
609	Poul Anton Pedersen . .	Lolland	Horslunde	Duelig.
610	Hans Thomsen	Fyen		Duelig.
611	Peter Ernst Carl Hansen	Holsteen	Pløen	Meget duel.
612	Christian Møller	Fyen	Allested	Duelig.
613	Hans Jørgen Bertelsen . .	Slesvig	Hammelev	Meget duel.
614	Christian Ludvig Møller .	Thorseng	Vaarø	Meget duel.
1843: 21 Dim.				
615	Hans Asmussen Jessen .	Slesvig	Kjelstrup	Meget duel.
616	Hans Pahl	Slesvig	Klein-Rheide	Meget duel.
617	Adolph Jacobsen	Langeland	Fuglebølle	Udm. duel.
618	Peter August Lassen . . .	Slesvig	Heisagger	Meget duel.
619	Wilhelm Striegler	Thorseng	Troense	Duelig.
620	Peter Lorenzen	Als	Ulkebøl	Meget duel.
621	Martin Gotfr. Chr. Schmidt	Holsteen	Wedel	Meget duel.
622	Niels Peter Haar	Sjælland	Roeskilde	Meget duel.
623	Jørgen Cronberg	Fyen	Gjelsted	Duelig.
624	Peter Jensen Nørskov . .	Slesvig	Bjendrup	Meget duel.
625	Andreas Peter Maasbüll .	Slesvig	Buhrkarl	Duelig.
626	Peter Hansen Beck	Slesvig	Jernbytt	Meget duel.
627	Jepbinus Kragh	Jylland	Fredericia	Duelig.
628	Hans Chr. Jesseu	Slesvig	Stenderup	Meget duel.
629	Jacob Heinrich Jahn . . .	Slesvig	Tetenbøl	Duelig.
630	Peter Nissen	Slesvig	Aastrup	Meget duel.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
631	Andreas Lorenzen	Sundeved	Nybel	M. duelig.
632	Peter Christian Petersen .	Slesvig	Brede	M. duelig.
633	Carl Adolf Nielsen	Fyen	Odense	Duelig.
634	Lorentz Peter Christensen	Slesvig	Trappen	M. duelig.
635	Peter Voss	Holsteen	Schenefeld	M. duelig.
1844: 32 Dim.				
636	Jørgen Jørgensen Duus .	Lyø		Duelig.
637	Anders Nielsen	Slesvig	Brede	Duelig.
638	Hans Madsen Nielsen . .	Jylland	Nykirke	M. duelig.
639	Hans Christensen	Langeland	Fodslette	Duelig.
640	Ludv. Friedr. Chr. Nancke	Holsteen	Kiel	M. duelig.
641	Augustin. Herm. Hunderup	Fyen	Korup	Ei uduelig.
642	Jørgen Hansen	Slesvig	Rinkenæs	M. duelig.
643	Lauge Olsen	Jylland	Svinholt	M. duelig.
644	Christian Vagt	Slesvig	Nordstapel	M. duelig.
645	Carl Fred. Chr. Melchior	Sjælland	S. Jørgensbjerg	M. duelig.
646	Iver Henrik Andkjær . .	Fyen	Krogshølle	Duelig.
647	Lorentz Christian Schütt	Slesvig	Rinkenis	M. duelig.
648	Christian Nissen	Slesvig	Moltrup	M. duelig.
649	Rud. Joh. Adolph Weesch	Langeland	Tranekjær	Duelig.
650	Jens Adolph Petersen . .	Fyen	Odense	Duelig.
651	Hans Peter Petersen . . .	Slesvig	Dyppel	Ei uduelig.
652	Hans Julius Hansen . . .	Sjælland	Vemmeløv	Ei uduelig.
653	Søren Brøndum	Jylland	Alminde	Duelig.
654	Peter Johansen	Jylland	Bekke	Duelig.
655	Niels Jacob Jørgensen .	Slesvig	Oxenvad	M. duelig.
656	Morten Jens Peter Madsen	Møen	Damsholdt	Duelig.
657	Knud Lauritzen Knudsen	Slesvig	Øesby	M. duelig.
658	Andreas Jessen Smid . .	Slesvig	Hyrup	Duelig.
659	Ludwig Steger	Holsteen	Kiel	Duelig.
660	Christen Nielsen	Fyen	V. Hæsing	M. duelig.
661	Carsten Petersen Runge .	Slesvig	Lygumkloster	M. duelig.
662	Jørgen Lassen	Als	Nottmark	Duelig.
663	Hans Peter Christensen .	Sjælland	Herlufmagle	Ei uduelig.
664	Johannes Petersen	Slesvig	Lygumkloster	Ud. duelig.
665	Bleik Jens Eschels	Sylt		M. duelig.
666	Eduard Mathisen Closter	Slesvig	Hammelev	M. duelig.
667	Andreas Carstensen	Slesvig	Viø	M. duelig.

№	De Dimitteredes Navno.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
1845: 19 Dim.				
668	Jens Nissen	Slesvig	Bedsted	Duelig.
669	Hans Jørgen Nielsen . . .	Fyen	Fjeldsted	M. duelig.
670	Lorenz Peter Lassen . . .	Als	Hørup	Duelig.
671	Anders Nissen	Slesvig	Raubjerg	M. duelig.
672	Peter Christian Schjerup	Jylland	Aalborg	M. duelig.
673	Lauritz Petersen Lund . .	Slesvig	Gram	Duelig.
674	Christoph Friedrich Sindt	Holsteen	Røepstorf	Duelig.
675	Niels Jacob Mørch	Møen	Phanefjord	Duelig.
676	Marius Schmidth	Fyen	Mesinge	M. duelig.
677	David Peter Kjær	Fyen	Snave	M. duelig.
678	Erhard Esmand Wulff . .	Møen	Stege	Duelig.
679	Hans Jørgen Nielsen . .	Fyen	V. Aaby	M. duelig.
680	Josias Heinrich Bock . .	Holsteen	Neudorf	M. duelig.
681	Jørgen Andersen Holm . .	Fyen	Odense	M. duelig.
682	Peter Warming Schmidt.	Slesvig	Gabel	Duelig.
683	Peter Christ. Bønneløkke	Thorseng	Vornæs	M. duelig.
684	Søren Hansen Holst . . .	Slesvig	Møgeltønder	Duelig.
685	Friedr. Christoph Wolgast	Slesvig	Lüngerau	M. duelig.
686	Søren Olsen	Jylland	Herslef	M. duelig.
1846: 24 Dim.				
687	Peter Finke	Holsteen	Fiefbergen	Ei uduelig.
688	Jens Nissen Jørgensen . .	Slesvig	Oxenvad	Duelig.
689	Joh. Rattenborg Schmidt	Slesvig	Øddis	M. duelig.
690	Peter Hansen	Slesvig	Visby	Ud. duelig.
691	Carl Adolph Christiansen	Langeland	Rudkjøbing	M. duelig.
692	Peter Jørgensen	Als	Lysappel	M. duelig.
693	Peter Lauritz Winther . .	Fyen	Oure	Duelig.
694	Michael Andreas Hansen	Fyen	V. Aaby	M. duelig.
695	Christian Holm	Slesvig	Raubjerg	Duelig.
696	Lars Nielsen	Fyen	Gamborg	M. duelig.
697	Peter Dall	Slesvig	Rødding	M. duelig.
698	Fritz Jørgensen	Fyen	Kjerteminde	M. duelig.
699	Hans Hansen Berg	Als	Igen	M. duelig.
700	Chr. Andresen Kragelund	Slesvig	Lygumkloster	M. duelig.
701	Hans Einar Nojesen . . .	Slesvig	Sommersted	M. duelig.
702	Carsten Nielsen Kaysen .	Slesvig	Ballum	M. duelig.
703	Lorentz Heinrich Nissen	Slesvig	Moltrup	M. duelig.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
704	Frederick Boe Larsen . .	Fyen	Veistrup	M. duelig.
705	Laurits Thomsen	Slesvig	Mjøl's	Duelig.
706	Hans Hansen	Fyen	Qverndrup	M. duelig.
707	Carl Emil Boesen	Sjælland	Vordingborg	Duelig.
708	Har. Gust. Waldem. Ishoy	Ærø	Marstal	M. duelig.
709	Christian Johannsen . . .	Amrum		M. duelig.
710	Hans Freder. Julius Hansen	Fyen	Odense	Duelig.
1847: 17 Dim.				
711	Heinrich Wilh. Callesen	Slesvig	Haderslev	M. duelig.
712	Mich. Andr. Pet. Agertoft	Fyen	V. Aaby	M. duelig.
713	Christen Christensen . . .	Als	Igen	M. duelig.
714	Ditlev Chr. Ernst Mortensen	Fyen	V. Aaby	M. duelig.
715	Knud Hansen	Jylland	Obbekjer	M. duelig.
716	Niels Peter Brøns	Sjælland	Hjerlund	Duelig.
717	Ivar Hansen	Als	Keckenæs	M. duelig.
718	Michel Christensen Hansen	Slesvig	Vonsyld	Duelig.
719	Aage Johannes Aggesen	Slesvig	Vonsyld	Duelig.
720	Jens Franzen	Slesvig	Hostrup	M. duelig.
721	Joachim Klindt	Holsteen	Fiefbergen	Duelig.
722	Christian Alexander Støyer	Slesvig	Haderslev	Duelig.
723	Hans Andersen	Ærø	Søby	M. duelig.
724	Peter Petersen	Sundeved	Dyppel	M. duelig.
725	Peter Jensen Geleff . . .	Slesvig	Bredebro	M. duelig.
726	Peter Clausen Assenholm	Slesvig	Kjestrup	Duelig.
727	Christian August Petersen	Sjælland	Kjøbenhavn	M. duelig.
1848: 20 Dim.				
728	Niels Bertelsen	Fyen	Thorup	Duelig.
729	Lorenz Heinr. Henningsen	Sundeved	Holnæs	M. duelig.
730	Jørgen Bonde	Als	Torp	Duelig.
731	Hans Christian Olsen . .	Sjælland	Kallundborg	M. duelig.
732	Christen Madsen Andresen	Langeland	Rudkjøbing	Duelig.
733	Peder Poulsen Hansen . .	Slesvig	Alslev	Duelig.
734	Lorenz Christiansen . . .	Sylt		Duelig.
735	Jens Madsen Smidt . . .	Ærø	Marstal	Duelig.
736	Wilh. Bernhard Jørgensen	Sjælland	Vordingborg	Duelig.
737	Detlef Nicolaus Rohlfs .	Holsteen	Rendsborg	Duelig.
738	Hans Heinrich Carstens .	Thorseng	Vindeby	Duelig.
739	Rasmus Hørluck	Slesvig	Rurup	Duelig.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
740	Johan Frederick Nielsen	Slesvig	Kolstrup	Ud. duelig.
741	Carl Praëm	Sjælland	Vordingborg	Duelig.
742	Haus Christian Jørgensen	Langeland	Søndenbro	Duelig.
743	Lorenz Christian Jørgensen	Als	Kekenæs	M. duelig.
744	Hans Lauesen	Slesvig	Kjøbenhøed	M. duelig.
745	Nis Nissen	Slesvig	Brøns	M. duelig.
746	H. Chr. Hansen Konstmann	Slesvig	Bau	M. duelig.
747	Matz Matzen	Slesvig	Satrup	Ud. duelig.
1849: 14 Dim.				
748	Nis Petersen Nissen . . .	Slesvig	Aastrup	Ei uduelig.
749	Jens Brøndum	Jylland	Alminde	M. duelig.
750	Christian Heinrich Koch .	Slesvig	Lundtoft	Duelig.
751	Jacob Hansen Creutz . .	Ærø	Ærøskjøbing	Duelig.
752	Søren Nielsen Christensen	Slesvig	Ballum	Duelig.
753	Christ. Petersen Jørgensen	Als . .	Erdbjerg	Ud. duelig.
754	Daniel Andreas Nøiesen .	Slesvig	Maugstrup	M. duelig.
755	Niels Johansen Jepsen . .	Slesvig	Øddis	M. duelig.
756	Thomas Bernhard Wedel	Fyen	Bojden	M. duelig.
757	Jens André Andreassen .	Lolland	Reersnæs	M. duelig.
758	Christian Møller Nissen .	Slesvig	Oesby	M. duelig.
759	Hans Rasmussen	Fyen	Veistrup	Duelig.
760	Nis Andersen Andresen .	Slesvig	Ballum	Ei uduelig.
761	Poul Koppelgaard	Langeland	Stoense	Duelig.
1850: 25 Dim.				
762	Christian Andresen Lassen	Slesvig	Solderup	Duelig.
763	Christian Lorenzen	Slesvig	Qvars	M. duelig.
764	Har. Hinr. L. Heichelmann	Sjælland	Kjøbenhavn	M. duelig.
765	Otto Frederik Jensen . .	Fyen	Svaninge	M. duelig.
766	Hans Lassen	Als	Lysappel	M. duelig.
767	Peder Jensen	Fyen	Ø. Aaby	Duelig.
768	Hans Storm	Fyen	Assens	M. duelig.
769	Alexander Lorenzen . . .	Slesvig	Eggebech	Duelig.
770	Peder Jørgensen	Fyen	Causlunde	M. duelig.
771	Carl Christian Smidt . .	Fyen	Davinde	Duelig.
772	Christian Holst	Slesvig	Agerskov	M. duelig.
773	Andreas Peter Petersen .	Lolland	Kjøbeløv	M. duelig.
774	Jens Pet. Marius Th. Radoor	Fyen	Hjorslev	M. duelig.
775	Erik Fred. Larsen	Fyen	N. Nærae	M. duelig.

Nr	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Prøvinds.	By.	
776	Jens Petersen	Fyen	Ø. Aaby	Duelig.
777	Jørgen Beyerholm	Slesvig	Skrydstrup	M. duelig.
778	Rasmus Petersen Strøier	Fyen	Tvede	M. duelig.
779	Lars Peter Rasmussen	Fyen	Millinge	Duelig.
780	Hans Jacob Friboe Thune	Lolland	Vaahensted	Duelig.
781	Rasmus Ludvig Kjær	Fyen	Snave	Duelig.
782	Jørgen Petersen Traustedt	Slesvig	Rørkjer	Duelig.
783	Jens Carl Frantzen	Fyen	Kjøng	Duelig.
784	Ole Erland Jacobsen	Fyen	Fjelsted	Ei uduelig.
785	Nis Nielsen	Slesvig	Kolstrup	M. duelig.
1851: 6 Dim.				
786	Johan Nissen Koch	Slesvig	Nyhel	M. duelig.
787	Frederik Christian Trolle	Fyen	Sandager	Duelig.
788	Joh. Pet. Rieff. Henrichsen	Langeland	Fodslette	Duelig.
789	Ditlev Ludv. Herm. Hansen	Fyen	V. Aaby	Duelig.
790	Søren Madsen	Fyen	Haarby	M. duelig.
791	Carl Joseph Uttenthal	Sjælland	Sorøe	M. duelig.
1852: 14 Dim.				
792	Matthias Hansen	Slesvig	Visby	Duelig.
793	Peter Nielsen	Fyen	Fjeldsted	Duelig.
794	Hans Peter Petersen	Langeland	Rudkjøbing	Duelig.
795	Peter Matthias Dethlefsen	Slesvig	Jerndrup	M. duelig.
796	Heinrich Thede Lauritzen	Slesvig	Aastrup	M. duelig.
797	Mathias Jørgensen	Als	Svendstrup	Udm. duel.
798	Jens Peter Lassen	Als	Hørup	M. duelig.
799	Jørgen Clausen	Als	Oxbølle	M. duelig.
800	Lars Pet. Jeremias Petersen	Sjælland	Bavelse	Udm. duel.
801	Samuel Petersen Schmidt	Als	Ulkebøl	M. duelig.
802	Andreas Martin Franzen	Slesvig	Schrup	M. duelig.
803	Christian Bartram	Sundeved	Broager	Duelig.
804	Jørgen Hansen	Fyen	Taarup	Duelig.
805	Johann Christian Jensen	Slesvig	Broock	Duelig.
1853: 17 Dim.				
806	Henn. Dider. Adolph Hahn	Fyen	Espe	M. duelig.
807	Johannes Georg Smith	Fyen	Allerup	Duelig.
808	Lars Ditlev Nielsen	Fyen	Rue, Vigerslev	Duelig.
809	Matthias Lorenzen	Slesvig	Gross-Jörl	M. duelig.

№	De Dimitteredes Navne.	Fra hvilken		Hovedcharaktererne.
		Provinds.	By.	
810	Bahne Carstensen	Slesvig	Joldelund	M. duelig.
811	Thade Peter Heinrich . .	Slesvig	Lütjenholm	M. duelig.
812	Peter Petersen	Slesvig	Tønder	M. duelig.
813	Gottfred Olsen	Fyen	Davinde	Duelig.
814	Johan Frederik Schmidt	Sjælland	Helsingør	Duelig.
815	Rudolph Ferdinand Bülow	Fyen	Odense	Duelig.
816	Jens Leb. Petersen Sommer	Slesvig	Flensborg	M. duelig.
817	Claus Theodor Jessen . .	Slesvig	Behrendorf	M. duelig.
818	Hans Gudmoos	Als	Hunslev	M. duelig.
819	Herm. Laur. Did. Asmussen	Slesvig	Ahneby	Duelig.
820	Johan Hinrich Haas . . .	Slesvig	Havetoft	M. duelig.
821	Christian Pasch Brandt .	Ærø	Ærøskjøbing	M. duelig.
822	Herm. Chr. Henrik Helsing	Fyen	Svendborg	M. duelig.

**Fortegnelse over dem, der, uden at være underviste ved
Seminarier, her have underkastet sig Examen.**

№	Privatisternes Navne.	Fra hvilken		Aars- tallet for Afgan- gen.	Hovedcha- raktererne.
		Provinds.	By.		
1	Niels Eibye	Fyen	Odense	1828	M. duelig.
2	Johannes Pedersen Hviid	Jylland	Lønborg	—	Duelig.
3	Niels Jens Christiansen	Jylland	Øse	1829	Duelig.
4	Lorentz Davidsen . . .	Jylland	Heinsvig	—	Duelig.
5	J. B. Wellejus, Student			1830	M. duelig.
6	N. Nissen Nielsen Roest			1833	Beqvem.
7	Johann Christian Brøns	Sjælland	Hjørlande	1834	Duelig.
8	Hans Hass	Jylland	Horsens	1835	Beqvem.
9	Christian Florup . . .	Sjælland	Kjøbenhavn	—	Duelig.
10	Heinrich Piening . . .	Holsteen		—	Beqvem
11	Holger Mossin			1836	Duelig.
12	Rasmus Jørgensen . .	Fyen	Fraugde	—	M. duelig.
13	Wilhelm Møller	Sjælland	Kjøbenhavn	1837	Duelig.
14	Carl Ludvig Møller . .	Sjælland	Harslev	—	Beqvem.
15	Søren M. Chr. Bjerrum	Slesvig	Dover	1838	Beqvem.
16	Peter Johan Georg Berg	Sjælland		—	Beqvem.
17	Niels Holger Callesen	Sjælland		—	Beqvem.
18	Kampmann Jørgensen.	Sjælland		—	Beqvem
19	Sigvand Heinr. Korfitsen			1839	Duelig.
20	— — Laktjær	Sjælland	Sværdborg	—	Beqvem.
21	— — Cruusberg . .	Sjælland		—	Beqvem.
22	— — Dinsen	Fyen	Haagerup	1840	Beqvem.
23	— — Rømer	Sjælland	Kjøbenhavn	—	Beqvem.
24	Pet. Jørgens. Köchs . .	Slesvig	Dyppel	1850	Duelig.
25	Peter Vilh. Casse . . .	Sjælland	Kjøbenhavn	1851	Duelig.
26	Christen Wind Hansen	Lolland	Vindeby	—	Ei uduelig.
27	Johan Peter Jans . . .	Slesvig	Tating	1852	Duelig.

Ifølge foranstaaende Fortegnelse viser det samlede Resultat for Seminariets dimitterede Elevers Vedkommende sig saaledes :

Hovedcharacteren „Udmærket duelig“	er tilkjendt	83	Dimitterede.
---	„Meget duelig“	---	394
---	„Duelig“	---	300
---	„Ei uduelig“	---	33

Hvortil komme 12 eller 13, hvis Examens Udfald f. T. ikke vides. Charakterbetegnelserne ere, som bekjendt, ikke stedse de her anførte, idet man i den ældre Periode sædvanligviis har brugt Udtrykkene: Udm. godt, Meget godt, Godt, Brugbar eller Beqvem; ligesom der og til en Tid blev gjort Forskjel mellem „Udmærket duelig“ og „Meget duelig med Udmærkelse“, især 1824-34, i hvilket Tidsrum det forøvrigt vil findes, at de brugte Benævnelser i det Hele ikke have været ganske constante. Men i ethvert Fald ere dog de tilkjendte Charakterer stedse at henføre til en af de ovenfor anførte 4 Grader. Hvorledes disse Charakterer falde paa de enkelte Aar, sees af den meddeelte Specialliste. Sammenlægger man paa den ene Side de to første Grader og paa den anden Side de to sidste, saa viser Forholdet sig ikke meget forskjelligt for Seminariets ældre og for dets nyere Periode. Derimod falder det langt overveiende Antal af „Udm. d.“ paa den ældre Tid, endog i en saadan Grad, at det fra et almindeligt Synspunkt maa forekomme uforholdsmæssigt. Men et lignende Forhold har uden Tvivl i sin Tid fundet Sted ved næsten alle offentlige Lærestalter, medens man nu vistnok er enig om, at Maalestokken bør saavidt muligt anlægges saaledes, at Udmærkelse nogenlunde kan bevare sin Betydning.

Af de ovenfor nævnte Privatister, der have bestaaet Examen her ved Seminariet, have 3 erholdt Charakteren Meget duelig, 11 Duelig, 13 Ei uduelig.

Af Seminariets egne dimitterede Elever have			
i Fyens Stift været hjemmehørende . . .			333
Als og Ærø . . .	---		57
Sjælland . . .	---		43
Lolland-Falster . . .	---		9
Jylland . . .	---		33
Slesvig . . .	---		268
Holsteen . . .	---		51
Hjemstavn nu ubekjendt			29.

De fleste af disse i en saa lang Aarrække fra Seminariet udsendte Elever have fundet Ansættelse i Fyens Stift og i Slesvig. Men uagtet det skulde have været os kjært at kunne tilføie en Oplysning om deres nærværende Stilling, er vor Kundskab i den Henseende dog ikke saa fuldstændig, at vi have kunnet finde det tilraadeligt at indlade os derpaa.

Og hermed skulle vi slutte vor Beretning om Skaarup Seminariums Virksomhed i det halve Aarhundrede, der nu er hengaaet siden dets Oprettelse. Det Tidsrum, i hvilket det har bestaaet, er i mange Henseender betydningsfuldt for vort Fædreland, ikke mindre i Henseende til dets indre Udvikling end i Henseende til dets ydre Skjæbner. Ved Siden af Begivenheder og Forandringer, der have været af gjennemgribende Indflydelse paa Stat og Folk, kan en enkelt Læreanstalts Historie ikke have Krav paa nogen særdeles Opmærksomhed. Men den har dog altid sin Betydning og sin Plads i det Hele; og, naar Historien vil vidne, at den danske Regjerings fortsatte, priisværdige Bestræbelser for Landets indre Udvikling, for Landhøstandens Opkomst og derfor i Særdeleshed for Skolevæsenets Forbedring, i den forbigangne Tid have

havt god og glædelig Fremgang, da vil dette Vidnesbyrd ogsaa omfatte Landets Seminarier, gennem hvilke Regjeringen allerede fra en tidlig Tid, ved Dannelsen af en dygtig Lærerstand, har søgt at understøtte sine almindelige Bestræbelser. Vel høres stundom, netop hvad Almueskolevæsenet angaaer, bittre Klager og nedsættende Domme om de hidtilværende Tilstande, altsaa forsaavidt ogsaa om den forbigangne Tids Stræben og dens Resultater. Men man kan vistnok fuldtvel erkjende det Ufuldkomne ved Skolens og Seminarievæsenets nuværende Forhold, uden derfor at glemme de Gamles Fortjenester. Og for den historiske Dom vil det i ethvert Tilfælde staae fast, at der paa det Gebeet, hvorom vi her tale, er skeet store og kjendelige Fremskridt netop i den hidtil forløbne Deel af vort Aarhundrede; ligesom det er en Sandhed, som den nærværende Slægt synes at burde lægge sig paa Hjerte, at, hvis den kan attraae Mere og naae videre, da er det just fordi den ved en forudgangen Tids Arbeide er bragt hen paa det Punkt, hvor den nu staaer. Og i denne Sammenhæng have ogsaa Seminarierne deres Betydning.

Hvilket Værd der nu i denne Henseende særligen kan tilkomme Skaarup Seminariums Virksomhed, derom er nærværende Beretnings Forfatter ikke kaldet til at dømme. At et Seminarium, der efterhaanden har udsendt over 800 Lærere til Landets Skoler, maa have udøvet en ikke ubetydelig Indflydelse i sin Kreds, er i og for sig indlysende. Angaaende det Øvrige henvise vi for Øieblikket helst til tvende Vidnesbyrd, der begge have en offentlig Charakter: det ene ligger i den Dom, som de af Regjeringen beskikkede Censorer have fældet om Seminariets Elever ved disses Afgang herfra, og som i det Hele taget synes at være omtrent saa gunstig, som den i slige Forhold bør ønskes at være; det andet ligger i Skolevæsenets Tilstand i den Deel af Riget, for hvilken Seminariet nærmest har

virket, hvorom vi troe at turde sige, at den vel kan udholde en Sammenligning med Landets øvrige Egne.

Ved Siden af den offentlige har Seminariets Historie ogsaa en privat Interesse. Seminariet har været et For- eningspunkt for Mange, og Manges Ungdomserindringer knytte sig hertil. For de Fleste af dem var det ligesom et Vendepunkt i Livet, da de traadte ind i denne Kreds; fra den Tid begyndte deres bestemte og alvorlige Stræben efter et Maal, som endnu syntes dem fjernt, og, medens de arbeidede derfor, glædedes de ved Samlivet med Jevnaldrende, der under fælleds Vilkaar og i fælleds Tragten sluttede sig til hverandre, ofte forbundne ved Venskabsbaand, som Tiden ikke siden har kunnet opløse. Efterhaanden som de have forladt Lærestalten, ere de adspredte i en viid Kreds, og for de Fleste iblandt dem er den udvortes Forbindelse med den ophørt. Men de have dog sikkert fulgt Seminariets Gang og Omvexlinger med Interesse, og det har været som et Samlingssted for Manges Tanker, en Tilknytning for „gamle Minder.“ For disse vort Seminariums ældre og yngre Elever, der nu ere fjernede herfra ved Tid og Afstande, ønske vi, at nærværende lille Skrift maa være en venlig Erindring fra et Sted, hvor de have tilbragt, vel kun faa, men for dem dog indholdsrige og vigtige Ungdomsaar.

Men de ville forene sig med os i det Ønske: at Seminariets Virksomhed stedse maa „tjene til Guds Ære, til Kongens Glæde, til Landets Gavn!“

Rettelser.

Side 16, 1ste Lin. : bevirket læs bevidnet

-- 42, 7de — frandeden: Lærernes l. Lærernes

-- 56, sidste — : Eleverne l. Elever.

•